SWAN SERIES No. 2.

ఏకాదిరత్నావళి.

A GLOSSARY

OF

Technicalities of Telugu and Sanskrit Literature, useful for all Students.

(Annas 4 only.)

Madras:

PRINTED AT THE ANANDA STEAM PRESS.

1905.

ఓం

సద్గురుపరబ్రహ్మణేనమః.

ఖండం బించుక విడువక
మండితముగ నండపిండబ్రహ్మాండంబుల్ ।
నిండిన పరమేశ్వరునకు
ఖండితముగ నిడుదు నేను కైవారముల్ ॥

నాటకనామముగా దిది
పాటలు హాస్యంబుగాదు పరికింపంగా ।
చాటుగ మనసున నాటిన
మాటలమూటలును గావు పాటింపమికిన్ ॥

వనమందుండిన పువ్వుల
విన వింతగ గూర్చినాడ విద్యార్థులకై ।
వినయంబుగ నర్పించెదఁ
గని సాధించిన నరునకు గామితఫలమా ॥

శ్రీరస్తు.

---

1. (ఏకం.)

అక్షరం- ఓం.

మార్గం(మోక్ష)- జ్ఞానం.

పదవి-మోక్షం.

అసత్యం-మిథ్య - దృష్టాంతం. రజ్జుసర్ప,స్థాణు చోర,స్వప్నేంద్రజాల ,గంధర్వనగర,శుక్తి కారజత, నీలనభ, మరుమరీచికాజల,శంఖ పీతిమ, జపాకుసుమసన్నిహితస్ఫటికలౌహి త్య, శరీరస్వప్రాప్తి.

2. (ద్వి, ద్వయం, ద్వివిధం, ద్వంద్వం.)

అక్షరి-సోహం.
అభిధ-యోగమూల, రూఢిమూల.
అభియోగ-శంక, తత్వ.
అయన-ఉత్తర, దక్షిణ.
అర్థాపత్తి-శ్రుత, దృష్ట.
అలంకార-శబ్ద, అర్థ.
అవిద్య-మూలావిద్య, తూలావిద్య.
అశౌచ-జనన, మరణ.
ఆగమ-పాంచరాత్రం, వైఖ
ఆత్మ-జీవాత్మ, పరమాత్మ.
ఆయుధ-అస్త్రం, శస్త్రం.
ఇతిహాస-భారతం, రామా
ఉపనిషద్వాక్య-అవాంతరవ
ఉపమ-పూర్ణ, లుప్త.
కర్మ-నిత్య, నైమిత్తిక.
కర్మ-పుణ్య,పాప.
కంచి-విష్ణు, శివ.
కల్పిత-అధ్యారోప, అపవా

కారంజత,
పీతిమ, జప
త్య, శరీరస్వ

కాలం-సూక్ష్మ, స్థూల, or అధ్యాత్మ,లౌకిక.

కావ్యం- మహా, ఉప.

కావ్యరీతి-ధ్వని, గుణీకృత వ్యంగ్యం.

గంధం-సుగంథం, దుర్గంధం.

చేష్ట-బిబ్బోకము, విహృతము.

జపం- అగర్భ, సగర్భ.

జపం- రేఖ, అంగుళి.

తనువు-జీవ, ఈశ్వర.

తత్వాభియోగ-ఉపేక్ష, విధి.

[illegible]-శరీర, ద్రవ్య.

గళం-సంకల్ప. వికల్ప.

[illegible]-మనస్సు, బుద్ధి.

దృష్టి-ఆత్మ, నేత.

ద్వంద్వం-ఇతరేతర యోగ, సమాహార.

దేహధర్మ-జరామరణ.

దోష-ద్యూతం, సమాహ్వాయం.

[illegible]ధ్యాన-సగుణ, నిర్గుణ.

[illegible]క్షం-శుక్ల, కృష్ణ.

[illegible]క్షి-జీవ, ఈశ్వర.

[illegible]దార్థ-భావ, అభావ.

పదం-ప్రకాశ, విమర్శ.
పండిత-నియోగ, వైదిక.
పరిశుద్ధ-అంతర, బాహ్య.
ప్రయత్న-బాహ్య, అభ్యంతర.
పాకం-నారికేళ, ద్రాక్ష.
పామర-నామధారక, బ్రాహ్మణబ్రువ.
ప్రణవం-పరం, అపరం.
ప్రాణధర్మ-క్షుత్పిపాస.
ప్రారబ్ధ- శీతోష్ణ,సుఖదుఃఖ, మానావమాన,
నిందాస్తుతి, లాభాలాభ, జయాపజయ.
ప్రాణాయామ-ప్రాకృత, వైకృత.
ఫల-పుణ్య, పాప.
భావన-ప్రమాణగత, ప్రమేయగత.
బ్రాహ్మణ-పామర, పండిత.
బుద్ధి-వృత్తిజ్ఞానం, స్వరూపజ్ఞానం.
మనస్సు-బలరూప, వృత్తిరూప.
మనోధర్మ-శోక, మోహ.
మనోనాశ-స్వరూప, అరూప.
మార్గ-ధూమ, అర్చిర.
మాయాగుణ-రూప, నామ.

మాయాధర్మ-సంకోచం, వికాసం.
మీమాంస-పూర్వ, ఉత్తర.
మూలప్రకృతి-మాయ, అవిద్య.
యుక్తి-ఆరోప, అపవాద.
యోగ-అభ్యాస, జ్ఞాన.
రస-ఆలంబన, ఉద్దీపన.
లేఖ్య-రాజవిధి, దేశవిధి.
లోక-ఇహ, పర.
వర్గ-మాతృ, పితృ.
వస్తు-స్థావర, జంగమ.
వ్యవహారద్వార-ప్రక్క, ఎదురుప్రక్క.
వ్యవహారమార్గ-భూత, జల.
వాసన-శుద్ధ, మలిన.
వాస్తు-జల, గృహ.
వృత్తి(కృత్)-అవృత్తికారక, భావ.
వృత్తి (తద్ధిత)-సార్థక, స్వార్థిక.
విసర్గ-జిహ్వామూలీయం, ఉపధ్మానీయం.
శక్తి-ఆవరణ, విక్షేప.
శబ్ద-ధ్వనిగుణకం, అక్షరగుణకం.
శృంగార-సంభోగ, విప్రలంభ.

సమాధి-సవికల్పక, నిర్వికల్పక.
సమాధి(సవికల్పక)-దృశ్యానువిద్ధ,శబ్దానువిద్ధ.
సమాసం (తత్పురుషం)-లుక్, అలుక్.
సత్యం-సత్యం(వాచకం), ఋతం(మానసికం.)
సాక్షి- కృత, అకృత.
సామాన్య- పర, అపర.
సృష్టి-క్రమ, యుగవత్.
స్థితి-పురుష, ప్రకృతి.

3. (త్రి, త్రయం, త్రితయం, త్రివిధం.)

అక్షి- కంచికామాక్షి, మధురమీనాక్షి, కాశి విశాలాక్షి.

అగ్ని-గార్హపత్య, ఆహవనీయ, దక్షిణ.

అతిమార్గికం-పాశుపత, కాపాలిక, మహావ్రతం.

అద్వైత-భావ, క్రియ, ద్రవ్య.

అధ్యయనం- వాచికం, ఉపాంశు, మానసికం.

అధ్యాత్మశాస్త్ర - (కపిల, సాంఖ్య, సాంఖ్య సూత్రం,) (పతంజలి, పాతంజల, యోగసూత్రం,) (వ్యాస, వేదాంత, బ్రహ్మసూత్రం.)

అనుభవ- దేహభావ, ఆత్మభావ, మనోభావ.

అనుమానప్రమాణ - గుణోపమ, కర్మోపమ, ప్రయోజనోపమ.

అనుమానప్రమాణాంగ - ప్రతిజ్ఞ, హేతు, దృష్టాంత.

అభావ-ప్రాక్, ప్రధ్వంస, అత్యంత.

అర్థ-వాచ్య, లక్ష్య, వ్యంగ్య.

అవస్థ-జాగ్రత్, స్వప్న, సుషుప్తి.

అవ్యయీభావం-అవ్యయపూర్వపదం, అవ్యయోత్తరపదం, నామోభయపదం.

అసిద్ధ-ఆశ్రయ,స్వరూప, వ్యాప్యత.

అంగన్యాసభేదం- సృష్టిన్యాసం, సంహారన్యాసం, స్థితిన్యాసం.

అంజన-కాల, రస, పుష్ప.

అంతరంగభావ-మనః,మానసం, మననియ్యం.

అంతఃకరణ-శాంత, ఘోర, మూఢ.

అంబ-భ్రమరాంబ, మూకాంబ, జ్ఞానాంబ.

ఆకాశ-మహాకాశం,చిత్తాకాశం,చిదాకాశం.

ఆచమన-శ్రౌత, స్మార్త, పురాణ.

ఆత్మ-జీవాత్మ, అంతరాత్మ, పరమాత్మ.

ఆచార-సదాచార, నియతాచార,గణాచార.

ఆయుధ - ప్రహరణ, హస్తముక్త, యంత్రముక్త.

ఇక్షు-ధవళేక్షు, పుండ్రేక్షు, రసేక్షు.

ఈశ్వర-విరాట్పురుష, హిరణ్యగర్భ, అంతర్యామి.

ఈషణ-దారేషణ, పుత్రేషణ, ధనేషణ.

ఉత్తరా-ఉత్తర,ఉత్తరాషాఢ,ఉత్తరాభాద్ర.

ఉత్పత్తిస్థాన(వ్యవహార)-కామ, క్రోధ, లోభ.

ఉపనిధి-ఉపనిధి, నిక్షేపం, న్యాసం.

ఉపచార-వాహన, అర్చన, నివేదన.

ఉపాధి- అవచ్ఛిన్నోపాధి, ప్రతిబింబోపాధి, అధ్యాసోపాధి.

ఋణ- దేవ, పితృ, ఋషి. [స్తంబీయ.

కల్ప-ఆశ్వలాయనీయ, బోధాయనీయ, ఆప

కటు-శొంఠి, పిప్పలి, మిరియము.

కరణం (or) దండి-మనోవాక్కాయం.

కర్మ-ఆగామి, సంచిత, ప్రారబ్ధం

కర్మ(మానసాశుభ)- పరద్రవ్యేష్వభిధ్యానం, మనసానిష్టచింతనం, వితథాభినివేశం.

కర్మ(శరీరశుభ)-అదత్తానా ముపాదానంహింసాచైవావిధానతః పరదారోపసేవ.

కర్మ-పాప, పుణ్య, మిశ్ర.

కర్త-సాత్విక, రాజస, తామస.

కారణ-వివర్త, ఉపాదాన, పరిణామ, or సమవాయి,అసమవాయి,నిమిత్త.

కాలం-భూత, భవిష్యద్వర్తమాన.

కావ్య-ఉత్తమ, మధ్యమ, అధమ.

కావ్య-గద్య, పద్య, ఉభయాత్మకం.

క్రియ-మణి, మంత్ర, ఔషధ.

కూటం-వాగ్భవ, కామరాజ, శక్తి.
కూటం(వేణి)-గంగాయమున,సరస్వతి, or ఇడ, పింగళ, సుషుమ్న.
గతి-ఊర్ధ్వ, మధ్య, అధ.
గణిత-వ్యక్త, బీజ, రేఖ.
గుణం-సత్వ, రజస్సు, తమసు.
గుణం-సత్, చిత్, ఆనందం.
గుణసంస్కారభేదత్రయం- సాంసిద్ధిక, నైమిత్తికం, ప్రాకృతం.
జీవ-విశ్వ, తైజస, ప్రాజ్ఞ.
జైనులలక్షణం-సిద్ధ, బద్ధ, నారకులు.
జ్ఞానం-సాత్విక, రాజస, తామస.
తత్వం-నాద, బిందు, కళ.
తను-స్థూల, సూక్ష్మ, కారణ.
తపస్సు-శరీర, వాఙ్మయ,మానసం.
తాప-ఆధ్యాత్మిక, ఆధిభౌతికం, ఆధిదైవికం.
తాప (స్వర్గలోక)- క్షయం, అతిశయం,సహ సపతనం.
తాదాత్మ్యం- సహజన్యం, కర్మజన్యం,భ్రాంతిజన్యం.
త్రికం-అ, ఈ, ఏ.

త్యాగ-కామ్యకర్మత్యాగం, కర్మఫలత్యాగం, సర్వకర్మత్యాగం.

ధనగతి-దానము, భోగము, నాశము.

దశ-బాల్య, యౌవన, కౌమార.

ద్రావిడరాజ-చేర, చోళ, పాండ్య.

దీక్ష-దృక్, వాక్, స్పర్శ or స్వస్తికారోహణ, స్పర్శ, వేద.

దుర్భావన-జ్ఞాన వికృతిభావ, వర్తన వికృతి భావ, మోహ వికృతిభావ.

దోషం - ముక్తి, అతివ్యాప్తి, అవ్యాప్తి.

దోషం-వాత, పిత్త, శ్లేష్మ.

దోషం-జడత్వం, సగుణత్వం, వికారత్వం.

దృష్టి-అమావాస్య, పాడ్యమి, పూర్ణిమ.

నాడి-ఇడ, పింగళ, సుషుమ్న.

నాయిక-స్వీయ, అన్య, సామాన్య.

పదం-తత్, త్వం, అసి.

పద్యం- వృత్తం, జాతి, ఉపజాతి.

పనస-చిరుపనస, రుద్రాక్షపనస, నేలపనస.

పర్వత-కైలాస, మందరగిరి, మహామేరువు.

పరిషత్-ఋగ్వేది, యజుర్వేది, సామవేది.

పరిచ్ఛేద-కాల, దేశ, వస్తు.
పరిచారిక-ఆడది, ద్రవ్యం, భోగం.
పరమాత్మనామ-ఓం, తత్, సత్.
ప్రకృతి-పర, అపర, పరాపర.
ప్రతిబంధ-భూత, వర్తమాన, భావి.
ప్రమాణ-ప్రత్యక్షం, అనుమానం, శాస్త్రం.
ప్రస్థాన-ఉపనిషద్భాష్యం, గీతాభాష్యం, సూత్రభాష్యం.
ప్రాణాయామ- ప్రాకృత, వైకృత, కేవలకుంభకం.
పాకం-ద్రాక్ష, నారికేళ, కదళి.
పాప-అంహ, అగ, ఏనస్సు.
పాతిత్వ-అర్థప్రభుత్వ, ఆరూఢపాతిత్వ, వాచావివేకత్వం.
ప్రారబ్ధ-ఇచ్ఛ, అనిచ్ఛ, పరేచ్ఛ.
పాశ-మల, మాయ, కర్మ.
ఫలం-కరక్కాయ, నెల్లికాయ, చంద్రికాయ.
ఫలం-మామిడి, పనస, అరటి.
పుటి-కర్తృ, కర్మ, కార్య, (బాహ్య) ద్రష్టృ, దర్శన, దృశ్య, (మధ్య)జ్ఞాతృ, జ్ఞాన, జ్ఞేయ. (అంతర)

పురుష-మధ్యమ, ఉత్తమ, ప్రథమ.

పూర్వ-పుబ్బ, పూర్వాషాఢ, పూర్వాభాద్ర.

బంధము-జాలంధర, ఉడ్యాణ, మూల.

బంధం-సాత్విక, రాజస, తామస.

భక్తి-బాహ్య, అనన్య, ఏకాంత.

భాగ-కుడి, ఎడమ, మధ్య.

భావన-ఆకాంక్ష, యోగ్యతి, ఆసత్తి.

భావన-సంశయా, సంభావన, విపరీతం.

భావ-దేహ, మనో, ఆత్మ.

భావ-ఆలంబన, ఉద్దీపన, విభావన.

భావన(సత్)-సద్భావ ప్రకాశవ్యాప్తి, ప్రవర్తన, మోహనభావన.

బుద్ధి-సాత్విక, రాజస, తామస.

భేద-సజాతీయ, విజాతీయ, స్వగత.

బోధ-ఉద్దేశ, లక్షణ, పరీక్ష.

భోజన-సాత్విక, రాజస, తామస.

మండల-అగ్ని, సూర్య, చంద్ర.

మంత్ర దేవత-గాయత్రి, బాల, పంచదశాక్షరి.

మంత్రగర్భ-ఆత్మగర్భ, శివగర్భ, శక్తిగర్భ.

మంగళాచరణ - ఆశీర్వాదం, నమస్కారం, వస్తునిర్దేశం.

మల-అణవ, కార్మిక, మాయ.

మాయ-అవిద్య, ఆవరణం, విక్షేపం.

ముని-పాణిని, కాత్యాయన, పతంజలి.

మూర్తి-బ్రహ్మ, విష్ణు, మహేశ్వర.

మూలప్రకృతి-భిన్న, అభిన్న, భిన్నాభిన్న.

మోక్షమార్గ-కర్మ, భక్తి, జ్ఞానం.

మోక్షసాధన-వైరాగ్యం, ఉపరతి, జ్ఞానం.

మౌన-వాక్, అక్ష, కాష్ట.

మోహ - కూర్మమోహ, మత్స్యమోహ, మృగమోహ.

యోగ-తారకం, సాంఖ్యం, అమనస్కం.

రాగాంగ-భాషాంగం, క్రియాంగం, ఉపాంగం.

రీతి-గౌడి, పాంచాలి, వైదర్భి.

రూపం-లక్ష్మి, సరస్వతి, పార్వతి.

లక్షణ-జహల్లక్షణ, అజహల్లక్షణ, జహాజహల్లక్షణ.

లక్ష్యం-బహి, అంతః, మధ్య.

లింగం-స్త్రీపున్నపుంసకం.

లింగం (గురు)-దీక్ష, శిక్ష, స్వానుభవం.
లింగం (శివ)-ఇష్ట, ప్రాణ, తృప్తి.
లింగం (జంగమ)-స్వయం, చర, పర.
లింగం (ప్రసాద)-శుద్ధ, సిద్ధ, ప్రసిద్ధ.
లింగం(మహా)-పిండజ, అండజ, బింద్వాకాశ.
లోక-స్వర్గ, మర్త్య, పాతాళ.
వర్గం-క్షయం, స్థానం, వృద్ధి.
వర్గ-ధర్మార్థకామ.
వచనం-సు, దుర్, మిశ్ర.
వర్ణం-అ, ఉ, మ.
వాయునిరోధ-రేచకం, పూరకం, కుంభకం.
వాసన-లోక, దేహ, శాస్త్ర.
విఘ్న-అజ్ఞానం, సందేహం, విపరీతం.
విభూతి-దైవ, మానుష, అసుర.
విభూతి-స్థాన, ఉద్ధూళన, ధారణ.
వీరశైవ-సామాన్యవీరశైవ, విశేషవీరశైవ,
నిరాభారివీరశైవ.
వృత్తి-శాంత, ఘోర, మూఢ.
వృత్తి-ప్రియము, మోదము, ప్రమోదము.
వృత్తి-సాంసృతికం, ఆత్మికం, మిశ్రం.

వృత్తి-అబిధ, లక్షణ, వ్యంజన.
వృత్తి- ద్వైత, సాక్షి, అఖండాకారం.
వృత్తి-సమాసతద్ధిత, కృత్.
వృత్తి (మాయ)-విశుద్ధసత్వస్వరూ పమాయ, మలినసత్వస్వరూపావిద్య, తమఃప్రధాన రూపప్రకృతి.
వైరాగ్య-మంద, తీవ్ర, అతితీవ్ర.
వైరాగ్య - ప్రసూతి, స్మశాన, పురాణ.
వైఖరి-వాచక, లాక్షణిక, వ్యంజక.
శక్తి-ప్రభు, ఉత్సాహ, మంత్ర.
శక్తి-ఇచ్ఛ, జ్ఞాన, క్రియ.
శక్తి-భిన్న, అభిన్న, అవాంతర.
శ్రద్ధ-సాత్విక, రాజస, తామస.
సాక్షిస్థాన-రాజసభ, బ్రాహ్మణసభ, దేవసన్నిధానం.
సిద్ధాంత-చాంద్రమానం, సౌరమానం, బార్హస్పత్యమానం.
సుర-గౌడి, పైష్టి, మాధ్వి.
సంకర-జాతి, ఆశ్రమ, మత.
సంధ్య-ప్రాహ్ణ, అపరాహ్ణ, మధ్యాహ్న.

సంధి-స్వర, వ్యంజన, విసర్గ.
సంధి-ఆగమ, ఆదేశ, లోప.
సంబంధ-సమానాధికరణ్య, విశేషణవిశేష్య, ప్రత్యగాత్మ లక్ష్యలక్షణ.
సంజీవనమంత్ర-విద్య, ఆత్మ, వనమృత.
స్వప్న-గ్రాహ్యం, అగ్రాహ్యకం, గ్రాహయితృత్వం.
స్థల-కాశి, గయ, ప్రయాగ.
స్థానం-భ్రూమధ్యం, కంఠం, హృదయం.
స్థానం-సమష్టి,వ్యష్టి, బ్రహ్మవేత్త.
స్వరం-ఉదాత్త, అనుదాత్త,స్వరిత or మంద్ర, మధ్యమ, తార.
స్త్రీ-ప్రౌఢ, ముగ్ధ, మధ్య.
స్థితి-ఉత్పత్తి, స్థితి, లయం.
సుఖ-సాత్విక, రాజస, తామస.

4. (చతుర్, చతుష్టయము, చతుర్విధం.)

అక్షరసంధి - ఔదార్యము, కాంతి, ఓజము, సమాధి.

అధ్యాత్మమతభేద- భాస్కరీయ, మాయా వాద, శబ్దబ్రహ్మవాద, క్రీడాబ్రహ్మవాద.

అభావ-ప్రాక్, ప్రధ్వంస, అత్యంత, అన్యోన్య.

అభిమాన-ఓత, అనుజ్ఞాత, అనుజ్ఞైకరస, అవి కల్ప. [అధికారి.

అనుబంధ-సంబధం, విషయం, ప్రయోజనం,

అవస్థ(వయ) - బాల్య, యౌవన, కౌమార, వృద్ధత్వం.

అవస్థ-జాగ్రత్, స్వప్న, సుషుప్తి, తురీయం.

అధ్వం or ఆగమభేదం-వర్ణాధ్వ, మంత్రాధ్వ పదాధ్వ, భువనాధ్వం. [వేకిత.

అర్థ-యౌవన, ధనసంపత్తి, ప్రభుత్వం, అవి

ఆటంక-స్థాన, కాల, ప్రయాణ, కార్య.

అధ్యాస-మిథ్యాధ్యాస, ఇతరాధ్యాస, ఇతరే తరాధ్యాస, సత్యాధ్యాస.

ఆసనశ్రేష్ఠ-సిద్ధ, పద్మ, సింహ, భద్ర.

ఆశ్రమ-బ్రహ్మచర్యం, వానప్రస్థం, గార్హాపత్యం, సన్యాసం.

అంగ-అంగ, సాంగ, ప్రత్యంగ, ఉపాంగ.

అంగ(సేన)-పద, అశ్వ, గజ, రథ.

అంతఃకరణ-మనో, బుద్ధి, చిత్త, అహంకారం.

ఈశ్వరకళ-పీత, శ్వేత, అరుణ, అసిత.

ఉత్తర-సత్య, మిథ్య, కారణ, పూర్వన్యాయ.

ఉద్దీపన-ప్రాయాలి, సామ్ము, చేష్ట, తటస్థం.

ఉపవేద-ఆయుః, ధను, గాంధర్వ, శస్త్రి.

ఉపాయం-సామ, దాన, భేద, దండ.

ఉపాయం-ధర్మ, కపట, దిష్క్రియ, ఆచరిత.

ఉపాధి-జాతి, గుణ, క్రియ, సంజ్ఞ.

ఉపాధి-స్థూల, సూక్ష్మ, కారణ, మహాకారణ.

ఉపాంగం - న్యాయ, మీమాంస, పురాణ, స్మృతి.

ఉపాసక-ద్విజాతి, మునులు, అల్పబుద్ధులు, విదితాత్ములు.

ఉపాసకహేతు-ఆర్తి, జిజ్ఞాస, అర్థాసక్తి, జ్ఞానాపేక్ష.

కన్య-కన్య, రోహిణి, గౌరి, రజస్వల.

కర్మ-శ్రవణ, మనన, నిధి, ధ్యాస.
కర్మ-విధి, నిషేధ, ప్రాయశ్చిత్త, కామ్యం.
కర్మ(వాగశుభ) - పారుష్యం, అనృతం, పైశున్యం, అసంబద్ధప్రలాపం.
కరణం(స్థిర)-శకుని, చతుష్పాత్, నాగవ, కింస్తుఘ్నం.
కవిత్వం-ఆశు, బంధ, చిత్ర, గర్భ.
కల్పం-ఆపస్తంబీయ, ఆశ్లాయనీయ, కాత్యాయనీయ, బోధ్ధాయనీయ.
కార్యకల్పన-వృత్తి, పరిణామ, ఆరంభ, వివర్త.
కాయదోషం - పరదారగమన, పరద్రవ్యాపహరణ, అభక్ష్యభక్షణ, హింస.
గజవిధం-భద్రము, మంద్రము, మృగము, మిశ్రం.
గతి- దేవ, మనుష్య, మృగ, నరక.
గణిత -కూడుట, తీసివేయుట, హెచ్చించుట, భాగించుట.
గుణం(సత్)-మైత్రి, కరుణ, ముదిత, ఉపేక్ష.
గృహం-జాతుషం, అతిలం, ప్రాయువం, వారిబంధకం.

జంతువిధం - అండజ, స్వేదజ, ఉద్భిజ, జరాయుజ.

జాతి-కమ్మ, కన్నడిగ, ఆంధ్ర, ద్రావిడ.

జాతి-అనులోమ, ప్రతిలోమ, వ్రాత్య, సంకరోత్పన్న.

జాతి(పురుష)- భద్రుడు, దత్తుడు, కూచిమారుడు, పాంచాలుడు.

జీవన్ముక్త-బ్రహ్మవిత్, బ్రహ్మవిద్వర, బ్రహ్మవిద్వరీయ, బ్రహ్మవిద్వరిష్ట.

తంత్రం-గారుడ, దక్షిణ, వామ, భూత.

తత్పురుషం-కర్మధారయ,ద్విగు, శుద్ధ,సంకర.

త్రిశాల-సుక్షేత్రం, చుల్లి, పక్షఘ్నం, హిరణ్యనాభం.

దిక్-ఉత్తర, పశ్చిమ, దక్షిణ, పూర్వం.

దుర్గం-కొండ, అడవి, కోట, సముద్రం.

దుష్ట-శకుని, కర్ణ, దుశ్శాసన, దుర్యోధన.

దోష (ప్రబంధ)-అర్థ, వాక్య, పద, పదాంశ.

నాదావస్థ-ఆరంభ, ఘట, పరిచయ, నిష్పత్తి.

నాయక-ధీరోదాత్త, ధీరోద్ధత, ధీరలలిత, ధీరప్రశాంత.

నాయకసహాయ-దక్షిణ, అనుకూల, ధృష్ట, శఠ.

[సిక, తుచ్ఛం.

పదార్థ-పారమార్థిక, వ్యావహారిక, ప్రాతిభా

పద-సాలోక్యం, సామీప్యం, సారూప్యం, సాయుజ్యం.

[దూరము.

పరిమాణం-ఎంచుట, తూచుట, కొలుచుట,

పాకం-భక్ష్య, భోజ్య, చోష్య, లేహ్య.

పాద-విద్య, అవిద్య, ఆనంద, తురీయ.

పాద-చర్య, క్రియ, యోగ, జ్ఞాన.

పాద(ధర్మ)-తపస్సు, పరిశుద్ధత్వం,దయ,సత్య.

పాద(వ్యవహార)-పూర్వపక్ష, ఉత్తరపక్ష, క్రియాపాద, నిర్ణయపాద.

పాద(వ్యవహార)-ప్రతిజ్ఞ, ఉత్తరం, ప్రమాణ విచారణ, నిశ్చయం.

[జశాసన.

పాద(నిశ్చయ)-ధర్మ, వ్యవహార, చరిత్ర, రా

ప్రతిబంధ(వర్తమాన)-విషయాసక్తి, ప్రజ్ఞామాంద్యం, కుతర్కం, విపర్యయదురాగ్రహం.

ప్రబంధాంశ-రస, భావ, సంవిధాన, ఆశ్రయ.

ప్రమాణ-అనుమాన,ప్రత్యక్ష,ఉపమాన, శబ్ద.

ప్రమాణ(అనుపలబ్ధి) - ప్రాగభావం, ప్రధ్వంసాభావం, అన్యోన్యాభావం, అత్యంతాభావం.

ప్రమాణ(ప్రత్యక్ష)- ఘటప్రత్యక్షం, ఘటత్వప్రత్యక్షం, ఘటరూపప్రత్యక్షం, ఘటరూపత్వప్రత్యక్షం.

ప్రాణాయామసిద్ధి - పాపక్షయరూపశాంతి, అజ్ఞాననివృత్తిరూపశాంతి, జ్ఞానప్రకాశరూపదీప్తి, బుద్ధినిర్మలరూపప్రసాదం.

ప్రీతితత్వర-అభిమానప్రీతి, విభవప్రీతి, సదృశప్రీతి, విషయప్రీతి.

పురుష-శశ, మృగ, వృష, అశ్వ.

పురుషార్థం-ధర్మ, అర్థ, కామ, మోక్షం.

ఫలం(జ్ఞాన)-దుఃఖాపసర్ప, కామాప్తి, కృతకృత్యత్వ, ప్రాప్యప్రాప్తి. [స్వార్థ్య.

ఫలం(ధర్మ)-ఉత్పాద్య, ప్రాప్య, వికార్య, సం

బంధనక్రమం(ద్వార) - పాణిద్వార, ఉపస్థద్వార, ఉదరద్వార, వాణిద్వార.

బ్రహ్మచారి - ప్రాజాపత్య, వైదిక, నైష్ఠిక, గాయత్రి.

భూమిక - విక్షిప్తతా, గతాయాత, సంశ్లిష్టతా, సులీనతా. [సంస్కృత.

బౌద్ధ - వైభాషిక, సౌత్రాంతిక, మహాయానక,

మజ్జిగ - ఘోలం, మథిత, యుదస్వి, తక్రం.

మహావాక్యం - ప్రజ్ఞానంబ్రహ్మ, అహంబ్రహ్మాస్మి, తత్త్వమసి, అయమాత్మాబ్రహ్మ.

మంత్రయోగం - అజపం, జపం, క్రియ, స్మరణ.

మాతృక - అకార, ఉకార, మకార, అర్ధమాతృక.

మోహ - లజ్జామోహ, విభవమోహ, కరుణామోహ, నిజమోహ.

మృదంగ - శుద్ధ, సాళగ, సుకర్ణ, రవణ.

యతి - కుటీచక, బహూదక, హంస, పరమహంస.

యుగం - కృత, ద్వాపర, త్రేత, కలి.

యోగ - మంత్ర, లయ, హఠ, రాజ.

రాజవిద్య - అన్వీక్షికీ, త్రై, వార్త, దండనీతి.

రీతి - వైదర్భి, గౌడి, పాంచాలి, లాటిక.

రీతి(కవిత్వ) - ఆశు, మధుర, చిత్ర, విస్తార.

రూప - రక్తం, శ్వేతం, పీతం, కృష్ణం.

లక్షణం-జహల్లక్షణం, అజహల్లక్షణం, సారో
    పలక్షణం, సాధ్యవసాయలక్షణం.
వర్ణం-బ్రహ్మ, క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్ర.
వాక్-పర, పశ్యంతి, మధ్యమ, వైఖరి.
వాచకదోష-అనుచితత్వ, నిష్ఠురత్వ, పుసి,
    పైశూన్యం,
వాద్యం-తంత్రి, చర్మ, ముఖ, కంచు.
వానప్రస్థ-ఔదుంబర, వైఖానసక, ప్రవాళి
    క, పార్ణమ. [సం.
విప్రలంభ-అభిలాష, ఈర్ష్య, విరహం,ప్రవా
విభూతి-ధర్మం, జ్ఞానం,వైరాగ్యం, ఐశ్వర్యం.
విభూతిరీతి-కల్ప, అనుకల్ప, ఉపకల్ప, అకల్ప
వీర-దాన, ధర్మ, దయ, యుద్ధ. [భటి.
వృత్తి(కావ్య)- కౌశికి, భారతి, సాత్వతి, ఆర
వృత్తి(సమాస) - అవ్యయీభావం, తత్పురు
    షం, బహువ్రీహి, ద్వంద్వం.
వేదన-విసరుట, పొడుచుట, నరకుట, బాణ
    ము వేయుట.
వేదార్థం-విధివాద, అర్థవాద, మంత్రవాద,
    నామధేయం.

వేదం-ఋగ్యజుస్సామాథర్వణం.
వ్యవహారవ్యాపక-కర్త, సాక్షి, సభ, రాజు.
వ్యాధి-విద్రధిః, జ్వరః, మేహః, భగంధరః.
వ్యూహం-వాసుదేవ, సంకర్షణ, ప్రద్యుమ్న, అనిరుద్ధ.
శబ్దం-అక్షరగుణకం, ధ్వనిగుణకం, స్వరగుణకం, మిశ్రగుణకం.
శరీరం-స్థూల, అతివాహిక, యాతనా, భోగ.
శాల-నంద్యావర్తము, వర్ధమానము, అన్యము, రుచకము.
శిశ్రూష-అంగ, స్థాన, భావ, ఆత్మ.
శైవము-వామ, దక్షిణ, మిశ్ర, సిద్ధాంతం.
సఖులు-అభిసారిక, చతురిక, సహసంచారిక, దూతి. [త్రితం.
సభ-అప్రతిష్ఠితం, ప్రతిష్ఠితం, ముద్రితం, సా
సాధన-నిత్యానిత్యవస్తువివేకం, ఇహాముత్రార్థ ఫలభోగవిరాగం, శమాదిషట్క సంపత్తి, ముముక్షుత్వం.
స్పర్శ-శీతం, ఉష్ణం, మృదువు,కఠినం. [యం.
స్వరం-ఉదాత్త, అనుదాత్త, స్వరిత, ప్రచ

స్మృతి - { కృతయుగం - మనుస్మృతి
త్రేతాయుగం - గౌతమస్మృతి
ద్వాపరం - శంఖలిఖితస్మృతి
కలి - పరాశరస్మృతి.

సిద్ధౌఘదేవత - కాలతాపనమయి, ధర్మాచార్యమయి, ముక్తకేశీశ్వరమయి, దీపకళానాధమయి.

స్త్రీ - పద్మిని, చిత్రిణి, శంఖిని, హస్తిని.

5. (పంచ, పంచక, పంచవిధ.)

అక్షరస్థాన-బాల్య, కౌమార, రాజ్య, వృద్ధ, మారణ. [క్షేత్రక.

అక్షర-క్షర, అక్షర, కూటస్థ, నిర్ణయాత్మక,

అగ్ని-బడబ, మంద, ఉదర, శోక, కామ.

అగ్ని-సూర్యాగ్ని, జఠరాగ్ని, వైదికాగ్ని, లౌకికాగ్ని, జ్ఞానాగ్ని.

అగ్ని-జ్ఞాన, క్షుద, శీత, కోప, కాల.

అగ్ని-ఆకలి, దప్పి, నిద్ర, ఆలస్యం, సంగమం.

అగ్ని-త్రేతాగ్ని, సభ్య, అవసభ్య.

అంగం-కరణం, యోగం, తిథి, వారం, నక్షత్రం.

అంగం(నియమ)-శౌచం, తపస్సు, సంతోషం, స్వాధ్యాయం, ఈశ్వరప్రణిధానం.

అంగుళి- అంగుష్ఠానామికతర్జనిమధ్యమకనిష్ఠ.

అధికారి-కర్మి, ముముక్షు, అభ్యాస, అనుభవి, ఆరూఢులు.

అధికరణ-విషయ, విశయ, పూర్వపక్షం, నిర్ణయం, సిద్ధాంతం. [విశేష్యం.

అన్వయలక్షణం-కర్త, క్రియ, కర్మ, విశేషణ,

అష్ట-శ్లేష్మం, మూత్రం, శుక్లం, స్వేదం, రక్తం.
అమృతం-మధు, దధి, దుగ్ధ, శర్కర, ఘృతం.
అలంకారం (శబ్ద)- వృత్త్యనుప్రాసం, ఛేకాను
ప్రాసం, లాటానుప్రాసం, యమకం, ము
క్తపదగ్రస్తం.
అవయవ-ప్రతిజ్ఞ, హేతు, ఉదాహరణ, ఉప
నయ, నిగమన. [వస్థ.
అవస్థ-జాగత్స్వప్న సుషుప్తిఉన్మని, సహజా
అవస్థ-అవస్థాత్రయం, తురీయం, తురీయా
తీతం. [నిషేధ.
అవాంతరవాక్య - గుణ, క్రియ, జాతి, విధి,
అశ్వగతి-మల్ల, మయూర, వ్యాఘ్రి, వానర,
విటప. [వల్గితం, ప్లుతం.
అశ్వగతి - అస్కందితం, ధోరితం, రేచితం,
అస్త్రం-శివ, క్షురిక, పాశుపత, వ్యోమ, అ
ఘోర.
ఆచారం-లింగాచారం, సదాచారం, భక్త్యా
చారం, శివాచారం, గణాచారం.
ఆకాశ - హృదయ, గుణరహిత, పర, మహా
తత్త్వ.

ఆకాశ-రాగం, ద్వేషం, భయం, లజ్జ, మోహం.

ఆకాశ-రక్త, అసిత, శుక్ల, శ్యామల, నీల.

ఆకాశ-ఘట, మఠ, మహత్, చిత్, నిరాకాశం. [నిరంజన.

ఆత్మ-విశ్వ, తైజస, ప్రాజ్ఞ, ప్రత్యగాత్మ,

ఆనంద - బ్రహ్మ, విదేహ, అద్వైత, యోగ, విషయ.

ఇంద్రియం (కర్మ)-వాక్పాణిపాదపాయూపస్థ.

ఇంద్రియం (జ్ఞాన)-త్వక్చక్షుశ్శ్రోత్రజిహ్వాఘ్రాణం.

ఉత్తరదిక్ - నైరుతి, ఈశానం, ఆగ్నేయం, వాయవ్యం, మధ్యకోణం.

ఉపాస్త్రం-బ్రహ్మ, నాగ, గరుడ, అనల, వరుణ.

ఉపవాయు-నాగ, కూర్మ. కృకర, దేవదత్త, ధనంజయ.

ఐదువతనము-మంగళసూత్రం, పసుపు, కుంకుమ, గాజులు, చెవ్వాకు.

కన్యలు-అహల్య, ద్రౌపది, సీత, తార, మండోదరి.

కర్మకారణ-దేహం,అహంకారం,ఇంద్రియం,
ప్రాణాదివ్యాపారం, సూర్యాధిదైవం.

కర్మ-నిత్య, నైమిత్తిక, కామ్య, ప్రాయశ్చి
త్త, ముక్తి. [నిరోహ.

కర్మ - వమన, రేచన, నస్య, అనువాసన,

కర్మ-ఉత్క్షేపణ, అపక్షేపణ, కుంచన, ప్రసా
రణ, గమన.

కస్తూరి-కేళికా; తిలకా, కుళుద్ధా, పిండకా,
నాయికా. [తీత.

కళ-నివృత్తి, ప్రతిష్ఠ, విద్య, శాంతి, శాంత్యా

కమలం-ఆధార, యోని, నాభి, హృదయం,
ముఖ.

కావ్యములు-రఘువంశం, కుమారసంభవం,
మేఘసందేశం,మాఘం, భారవి. [గ్రహం.

కృత్యం-సృష్టి, స్థితి, సంహార, తిరోధాన, అను

కృతసాక్షి-లిఖితుడు, ఉద్దేశించినవాడు, తాను
గావచ్చినవాడు, గూఢుడు, ఉత్తరసాక్ష్య
ము చెప్పువాడు.

క్రియ-సృజన, పాలన, పతన, సూర్య,చంద్ర.

క్లేశ-అవిద్య, అభినవ, అస్మిత, రాగ, ద్వేష.

కోశ-అన్నమయ, ప్రాణమయ, మనోమయ, విజ్ఞానమయ, ఆనందమయ.

ఖండం-ఆశియా, యూరోపు, అమెరికా, ఆఫ్రికా, ఓషియానియా.

గంగ-కావేరి, తుంగభద్ర, కృష్ణవేణి, గౌతమి, భాగీరథి.

గణపతిపరివారిక - కుమారస్వామి, వీరభద్ర సుబ్రహ్మణ్య, ఋషులు, ఆదిత్యులు.

గవ్యం-పాలు, పెరుగు, ఆజ్యం, మూత్రం, గోమయం.

గుణ-త్రిగుణం, నిర్గుణం, శుద్ధసత్వం.

గోప్యం-షణ్ముఖి, ఉన్మీలి, శాంభవి, ఆత్మభాషిణి, పూర్ణశోధిని.

గౌడబ్రాహ్మణ-ఉత్కల, మైథుల, గౌడకనోజ, సారస్వత, సార్వత్యులు.

చికిత్స - వ్యాధినిదాన, వ్యాధిచిహ్న, మణి, మంత్ర, ఔషధ.

చిత్సభ-దేవ, రాజ, నటన, కనక, జ్ఞాన.

జన-దేవ, మనుష్య, గంధర్వ, పితృ, రాక్షస.

జీవన్ముక్తవిధి-జ్ఞానరక్ష, తపస్సు, సర్వసంవాదం, దుఃఖసంక్షయం, సుఖావిర్భావం.

తంత్రం-భేద, పరీక్ష, విశ్వాసం, వంచక, మిత్రకార్య.

తాళం-వత్సత్పుటం, శాసత్పుటం, షట్పితాపుత్రికం, సంపద్వేష్టం, ఉద్ఘటితం.

తిక్తాః-నింబామృతా వృషపటోలనిదిగ్ధికాః.

దీక్ష - అనమయోహం, శివోహం, కోహం, సోహం, అహం.

ద్రావిడబ్రాహ్మణులు - ఆంధ్ర, కర్ణాట, ద్రావిడ, ఘూర్జర, మహారాష్ట్రి.

దుర్భరాః - జామాత, జఠరం, జాయ, జలాశయ, జాతవేద.

దేవతరువులు-మందార, పారిజాత, సంతాన, కల్పవృక్ష, హరిచందన. [జ్ఞాన.

దేహ-స్థూల, సూక్ష్మ, కారణ, మహాకారణ,

దైవతం-గణపతి, సూర్య, విష్ణువు, సాంబుడు, ఆదిశక్తి. [రాభాద్ర, రేవతి.

ధనిష్ఠా-ధనిష్ఠ, శతభిష, పూర్వాభాద్ర, ఉత్త

నదులు-శతద్రు, విపాశ, ఐరావతి, చంద్రభాగ, వితస్త. [స్వతి, కావేరి.

నదులు-శరావతి, వేత్రవతి, చంద్రభాగ, సర

నాటకాంగ - బీజ, బిందు, పతాక, ప్రకరి, కార్యం. [హాత.

నాద-తంత్రి, వీణ, మృదంగ, సుస్వర, అనా

నాయకస్వరూప - కీర్తిప్రతాప సుభగత్వం, ఆర్తావనత్వం, గుణాఢ్యత్వం, భూభరణం, కావ్యగీతప్రియత్వం.

నీరాజనం - దీపం, పుష్పం, వస్త్రం, ఫలం, తాంబూలం. [రాట్.

పక్షి-మయూర, కుబ్జ, కుక్కుర, కాక, శ్యేన

పట్టణవిధం-రాజధాని, వణిగ్ధాని, జనధాని, కర్షకధాని, కిరాతధాని.

పదం(ముక్తి)-పదచతుష్టయం, కైవల్యం.

పర్వం-చతుర్దశి, అష్టమి, అమావాస్య, పూర్ణిమ, రవిసంక్రాంతి.

పల్వం - మామిడి, మర్రి, రాగి, మేడి, జువ్వి.

పంచాక్షరి-మూల, సూక్ష్మ, మాయా, ప్రసాద, మహా. [బిందు, నాదం.

పంచాక్షరి(ప్రణవ)-అకార, ఉకార, మకార,

ప్రణవమంత్రం-సాకల్య, శాంభవ, సాంఖ్య, సావర్ణ్య, సాయుజ్య.

ప్రణామాంగం-శిరస్సు, మోకాళ్లు, బాహువు
లు, వక్షం, చూపు.
ప్రయోజనం-జ్ఞానరక్ష, తపసు, సర్వసంపాద
నం, దుఃఖసంచయం, సుఖావిర్భావం.
ప్రమాణ-ప్రమాణాతీతం, మిాశురాత్రం, ప్రవ
ర్ధమానం, అంగుష్టము, అస్తి.
ప్రళయం - నిత్య, అవాంతర, దైనందిన, బ్ర
హ్మ, ఆత్యంతిక.
పాండవులు-ధర్మార్జున భీమ నకుల సహదేవులు.
పాతకం (మహా)-స్వర్ణస్తేయం, సురాపానం,
బ్రహ్మహత్య, గురుపత్నీగమనం, తత్సంగం.
పాదం-గాయత్రి, ద్విజత్వం, విప్రత్వం, ఓంకా
రం, బ్రహ్మజ్ఞానం. [త, భయత్రాత.
పితరః-జనక, ఉపనేత, కన్యాదాత, అన్నదా
పురాణలక్షణ-సర్గ, ప్రతిసర్గ, వంశ, మన్వంత
ర, వంశానుచరితం. [ఊర్ధ్వం.
పూర్వదిక్-పూర్వ, పశ్చిమ, దక్షిణ, ఉత్తరం,
పృథివి - ఎముక, మాంసం, చర్మం, నరం,
రోమం. [ల్లిక, నీలోత్పలం.
బాణ-అరవిందం, అశోకం, చూతం, నవమ

బాణ-సమ్మోహన, ఉన్మాదన, శోషణ, తాపన,
    స్తంభన.   [త్వ.
భ్రమ-భేద, కర్తృత్వ, సంగీత, కారిత్వ, సత్య
భక్ష్య-చతుర్విధపాకం, పానీయం.
భిక్షం-మాధూకర, అసంక్లుప్త, ప్రాక్ప్రణీత,
    అయాచిత, తాత్కాలిక.
భూత-పృథివ్యప్తేజోవాయ్వాకాశములు.
భేదసాధనం-మాంత్రిక, దైవిక, నైసర్గిక,
    యౌక్తిక, వాస్తవిక.   [థున.
మకారం-మద్య, మాంస, మత్స్య, ముద్ర, మై
మతం-భైరవ, వామన, కాళాముఖం, మహా
    వ్రతం, పాశుపతం.
మనోలయ-సుషుప్తి, మూర్ఛ, మరణం, స
    మాధి, తూష్ణీంభూతావస్థ.
మనస్సు - క్షిప్తము, మూఢము, విక్షిప్తము,
    ఏకాగ్రం, నిరుద్ధం.
మల - అణవ, కార్మిక, మాయిక, మాయే
    య, తిరోధానములు.
మహాకావ్యం-రఘువంశం, కుమారసంభవం,
    కిరాతార్జునీయం, శిశుపాలవధ, నైషధం.

మహామూలం-బిల్వం, అగ్నిమంథం, శోణా
కం, కాశ్మరి, పాటల.
మహావిషం - శృంగి, కాలకూటం, మస్తకం,
వత్సనాభం, శంఖకర్ణి.
మాతలు-రాజుభార్య, అన్నభార్య, గురుభా
ర్య, అత్త, అమ్మ. [ద్వ్యా.
మాతృక-హ్రస్వ, దీర్ఘ, ప్లుత, అర్థ, అనుభ్వా
మాయ-తమస్సు, మాయ, మోహం, అవిద్య,
అనృతత్వం.
మాయామంత్రం - కామరూప, ఘోరదర్శన,
సమ్మోహన, విశ్వరూప, గుల్మసృష్టి.
ముఖం - సద్యోజాత, వామదేవ, తత్పురుష,
అఘోర, ఈశాన. [ఉన్మని.
ముద్ర - ఖేచరి, భూచరి, సాచరి, గోచరి,
మోక్షపట్టణం- అయోధ్య, మధుర, మాయ,
కాశి, కాంచి. [చర్యం, అపరిగ్రహం.
యమం-అహింస, సత్యం, అస్తేయం, బ్రహ్మ
యజ్ఞం-అహుతం (బ్రహ్మ), హుతం (దేవ),
ప్రహుతం (భూత), బ్రాహ్మ్యహుతం (మ
నుష్య), ప్రాశితం (పితృ).

యోగ-మంత్ర, స్పర్శ, భావ, అభావ, మహా
  యోగములు. [మంత్రజ.
యోని-అండజ, స్వేదజ, ఉద్భిజ, జరాయుజ,
రత్నం-స్వర్గ, గగన, మర్త్య, నాగ, పాతాళ.
రాజహిత-స్నేహితులు, బ్రాహ్మణులు, సేనా
  పతి, వైద్యులు, జోతిష్కులు. [శివులు.
రూపబ్రహ్మ-బ్రహ్మ, విష్ణు, రుద్రేశ్వర సదా
లక్షణ (వ్యాఖ్యాన) - పద, పదార్థ, వాక్య,
  ప్రశ్న, పరిహారం.
లక్షణ(బ్రహ్మ)-సచ్చిదానంద నిర్మలాఖండం.
లక్షణ(మాయ)-అసత్, జడ, దుఃఖ, అనిత్య,
  ఖండం. [సౌవర్చల.
లవణం - కాచక, సైంధవ, సాముద్ర, బిడ,
లోహ-బంగారు, వెండి, రాగి, ఇనుము, తగరం.
వణిజ-గాంధిక, శాంఖిక, కాంస్యక, మణికా
  రక, సువర్ణజీవిక.
వృక్షం-న్యగ్రోధ, ఉదుంబర, అశ్వత్థ, ప్లక్ష,
  వేతస. [పరాపర.
వాచక - వైఖరి, మధ్యమ, పశ్యంతి, పర,
వాయువు-ప్రాణాపానవ్యానోదానసమానం.

వాయు-చలనం, గమనం, తీవ్రం, నీల్గడం,
కంపము.

వాస్తువిధాన-నంద, భద్ర, జయ, రిక్త, పూర్ణ.

విభూతి-భూతి, భసిత, భస్మ, క్షార, రక్ష.

విభూతిక్రియ-గ్రహణ, కబళన, శోషణ, దహ
న, శోధన. [నామరూప, తత్వ.

వివేక - దృగ్దృశ్య. పంచకోశ, పంచభూత,

విషయ-శబ్ద, స్పర్శ, రూప, రస, గంధ.

విష్ణుఆయుధం - చక్ర, శంఖం, గద, ఖడ్గం,

వేదం-చతుర్వేదం, సూత్ర. [శార్ఙ్గం.

శక్తి-ఆది, క్రియా, జ్ఞాన, ఇచ్ఛ, పర.

శక్తిమంత్రం-జృంభక, ప్రసాపన, అప్రతిహ
త, నిశ్శేషీకరణ, జీవగ్రాహ.

శబ్దోత్పత్తిస్థానం - కంఠం, చర్మం, ద్వారం,
తంతి, గిన్నె.

శయనార్హము-బూరుగపత్తి, ఎఱ్ఱపత్తి, తెల్ల
పత్తి, బొచ్చు, రెక్క. [చిక, వాస్తుక.

శాక-కలంబి, ఉపోదక, మూలక, హేలమో

శాస్త్రం-లౌకిక, వైదిక, అధ్యాత్మిక, అతిమా
ర్గిక, మంత్ర.

శుద్ధి-ఆత్మ, స్థాన, ద్రవ్య, లింగ, మంత్ర.
శూన్యము-క్రింద, మీద, మధ్య, సర్వ, ఆత్మ.
సఖులు - సరస్వతి, లక్ష్మి, పార్వతి, ఉన్మని,
మనోన్మని. [చంద్రకం, బిందువు.
సనాతనబ్రహ్మ-తారక, దండక, కుండలి, అర్ధ
సభాంగం-మంత్రి, పురోహిత, సేనాపతి, దూ
త, చారణ.

సమవాయ-అవయవావయవి, గుణాగుణి, క్రి
యాక్రియావన్నిత్య, ద్రవ్యవిశేష, సంవర్గరూప.
స్కంద-రూప, వేదన, విజ్ఞాన, సంజ్ఞాన, సం
స్కార. [శ్రం.
స్పర్శ-చల్లన, వేడిమి, మృదువు, కఠినం, మి
స్వరం-ఉదాత్త, అనుదాత్త, స్వరిత, దీర్ఘస్వ
రిత, ప్రచయ. [ర్షణ, గౌణ.
స్నానం-నిత్య, నైమిత్తిక, కామ్య, మలాపక
స్నానం-దివ్య, వారుణ, వాయవ్య, మానస,
ఆగ్నేయ. [శిఖ.
స్థానం-నేత్రం, కంఠం, హృదయం, మూర్ధం,
సానం-సత్య, వైకుంఠ, కైలాస, నిరాశ్రయ,
సాక్షి.

స్థానం-బ్రమాకంపం,అపులుపఠస్థానం, శాల్లా
    టస్థానం, శ్రీఆటస్థానం, త్రికూటం.
సిద్ధాంతం-సిద్ధాంతత్రయం, సాక్షుత్ర, సావన.
సుగంధం-కర్పూర, కక్కోల, లవంగ, పుష్ప,
    తాంబూలం.
సూతకం-జాతి, జన, ప్రేత, ఉచ్ఛిష్ట, ప్రజ.
సూత్రం - అన్నిణి, ఉన్నని, జ్యోతి, జాపాల,
    కలావతం.   [లి, ఉదకుంభం.
సూన-పొయ్యి, విసరరాయి, చీపురకట్ట, రోక
సోమసంస్థ-అత్యగ్నిష్టోమం, ఉక్థ్యము, షోడశి
    వాజపేయము, అతిరాత్రము, అప్తో
    ర్యామం.
హంస-అస్తి, భాతి, ప్రియం, రూపం,నామం.
హరిణ-రుష్య, ఖడ్గ, రురు, వృషత, మృగ.
హారం-గుత్స, గుత్సార్థ, గోస్తన, అర్థహార,
    మాణవక.   [రుత్తర, అహతప్రపలాయి.
హీన-అన్యవాది, క్రియాద్వేషి, ఉపస్థాయి, ని
హేత్వాభాస-సవ్యభిచార, విరుద్ధ, అసిద్ధ, స
    త్ప్రతిపక్ష, బాధిత.

---

6. షట్, షట్కం, షడ్విధం.

అకృతసాక్షి-గ్రామస్థులు, ప్రాడ్వివాకుడు, రాజు, రాజ్యకార్య దురంధరుడు, మంత్రి, ఉభయానమతుడు.

అంగదేవత - హృదయాదేవి, శిరోదేవి, శిఖాదేవి, కవచదేవి, నేత్రదేవి, అస్త్రదేవి.

అంగం- 2 జంఘెు, 2 బాహులు, శిరస్సు, మధ్యం.

అండము - బ్రహ్మ, విష్ణు, రుద్ర, మహేశ్వర, సదాశివ, విరాట్పురుష.

అదాయాద- కానీన, సహోఢ, క్రీత, పౌనర్భవ, స్వయందత్త, శౌద్ర.

అధ్వము-మంత్ర, పద, వర్ణ, తత్వ, భువన, కళ.

అనాది - పరశివ, పరమేశ్వర, జీవ, సంసారమూల జీవేశ్వర భేదం, చిజ్జడభేదం.

అభిజ్ఞత్వం-దివ్యదృష్టి, దివ్యశ్రోత్రం, పూర్వనివాసానుజస్మృతి, పరచిత్తజ్ఞానం, అప్రత్యక్షవిషయజ్ఞానం, వియద్గమనాగమనబుద్ధి.

అవిభాజ్యం - వస్త్రం, పాత్రం, అలంకారం, కృతాన్నం, ఉదరం, స్త్రీ.

ఆతతాయినః - అగ్నిద, గరద, శాస్త్రోన్మత్త, ధనాపహా, క్షేత్రహార, దారహార.

ఆమ్నాయం-పూర్వ, దక్షిణ, పశ్చిమ, ఉత్తర, ఊర్ధ్వ, అనుత్తర.

ఆర్తిక-ఏకార్తి, పంచార్తి, నక్షత్రార్తి, కల శార్తి, రథార్తి, వసంతార్తి.

ఇక్షు-నేపాళం, శతపర్వం, కాంతారం, పౌండ్రకం, ఇక్షుకం, పావకం.

ఈతిబాధ-అతివృష్టి, అనావృష్టి, మిడత, ఎలుక, చిలుక, దండయాత్ర.

ఊర్మ్యలు-క్షుత్పిపాస, శోకమోహ, జరామరణ.

ఐశ్వర్యం-కీర్తి, ధనం, జ్ఞానం, పరాక్రమం, శ్రియం, వైరాగ్యం.

ఐశ్వర్యం - సర్వకర్తృత్వం, సర్వసంహారకత్వం, సర్వభోక్తృత్వం, సర్వపాలకత్వం, సర్వనియంతృత్వం, సర్వేశ్వరత్వం.

ఋతువు-వసంత, గ్రీష్మ, శరత్, వర్ష, శిశిర, హేమంత.

కర్మ-యజన, యాజన, అధ్యయన, అధ్యాపన, దాన, ప్రతిగ్రహ.

కర్మ(బ్రాహ్మణ)-ఉంఛం, ప్రతిగ్రహం, భిక్ష
వాణిజ్యం, పశుపాలనం, కృషి.
కర్మ(మంత్ర)-శాంతి, వశీకరణ, స్తంభన, వి
ద్వేష, ఉచ్చాటన, మారణ.
కర్మ(యోగ)-ధౌతి, వస్తి, నేతి, నీలికి, త్రా
టక, కపాలభాతి.
కళ-నివృత్తి, ప్రతిష్ఠ, విద్య, శాంతి, శాంత్య
తీత, శాంత్యతీతోత్తర.
కారక-కర్తృ, కర్మ, కరణ, సంప్రదాన, అ
పాదాన, అధికరణ.
కుసీద - కాయకవృద్ధి, కాలికవృద్ధి, చక్రవృద్ధి,
కారితవృద్ధి,శిఖావృద్ధి, భోగలాభవృద్ధి.
కౌశికం-త్వక్, రుధిరం, మాంసం, అస్థి, మ
ద్య, స్నాయువు.
గయ-గయాగజః, గయాదిత్యః, గాయత్రి, గ
దాధరః, గయ, గయాసురః.
గుణ-సంధి, విగ్రహ, యానం, ఆసనం, ద్వై
ధం, ఆశ్రయం.
గుణ-ఉత్పత్తి, వినాశం, భూతానామాగతిం,
గతింవేత్తి, విద్య, అవిద్య.

గోమంగళం-గోమూత్రం, గోమయం, క్షీర, సర్పి, దధి, రోచన.

చక్రి-మూలాధార, స్వాధిష్ఠాన, మణిపూరక, అనాహత, విశుద్ధ, ఆజ్ఞ.

చక్రవర్తులు-హరిశ్చంద్ర, నల, పురుకుత్స, పురూరవ, సగర, కార్తవీర్య.

జితేంద్రియులు-అజిహ్వుడు, షండుడు, పంగువు, అంధుడు, బధిరుడు, ముగ్ధుడు.

జీవేశ్వరాకృతి-ముక్కోణ, వర్తుల, షట్కోణ, త్రికోణ, అర్ధచంద్ర, చతురశ్ర.

తాళవర్గం-భంగతాళ, ఉపభంగతాళ, విభంగతాళ, వితాళ, శుద్ధతాళ, అనుతాళ.

దర్శనం-శైవ, శాక్త, వైష్ణవ, గాణాపత్య, సౌర, కాపాలిక. [మీమాంస, వేదాంత.

దర్శన-యోగ, సాంఖ్య, న్యాయ, వైశేషిక,

దాయాద - ఔరస, క్షేత్రజ్ఞ, దత్త, కృత్రిమ, గూఢోత్పన్న, అపవిద్ధః.

ద్విశాల-పూర్వయామ్యం, యామ్యపశ్చిమం, పశ్చిమోత్తరం, ఉత్తరపూర్వకం, ప్రాక్ప్రతీచి, దక్షిణోత్తరం.

దీర్ఘం-ఆ, ఈ, ఊ, ఋూ, ఐ, ఔ.
దుర్గ-ధన్వ, మహీ, గిరి,మనుష్య, మృత్, వన.
పదములసంధి-శ్లేషం, ప్రసాదం, మాధుర్యం,
సౌకుమార్యం, సమతం, అర్థవ్యక్తి.
పదార్థం(ఆగమ)-పతి, కుండలిని, మాయ, పశు, పాశ, కాంతి.
ప్రకృతి-5 భూతం, 5 జ్ఞానేంద్రియం, 5 కర్మేంద్రియం, 5 విషయం, 4 అంతఃకరణం, 7 ధాతువు.
ప్రజ్ఞ-ధర్మ, అర్థ, కామ, మోక్ష, లోక, తత్వార్థ.
ప్రణవరూపం-కారక, దండక, కుండలాకార, అర్థచంద్రాకార, దర్పణాకార, జ్యోతిరాకారం.
ప్రమాణం-ప్రత్యక్ష, అనుమాన, ఉపమాన, శబ్ద, అర్థాపత్తి, అనుపలబ్ధి.
బహువ్రీహి - ద్వితీయ, తృతీయ, చతుర్థ, పంచమి, షష్ఠి, సప్తమి, నఞ్.
బాహ్యజాతి-సూత, వైదేహ, చండాల, మాగధ, క్షత్త, అయోగవ.

భ్రమ-జాతి, వర్ణ, ఆశ్రమ, నామ, గోత్ర, దేహా.

భక్తి-శ్రద్ధ, నిష్ఠ, అవధార, అనుభవ, ఆనంద, సమరస.

భావం-ద్రవ్య, గుణ, కర్మ, సామాన్య, విశేష, సమవాయ.

మతత్రయ-
1 న్యాయమీమాంస వేదాంత తర్క వైశేషిక, చార్వాక.
2 బ్రాహ్మణ, యజన, కాపాలిక, జంగమ, సన్యాస, మత్వం.
3 శైవ, వైష్ణవ, గాణపత్య, బౌద్ధ, సౌరవ, శాక్తేయ.

మతం-లోకాయితం, బౌద్ధం, క్షమణం, మీమాంసం, పాంచరాత్రం, భట్టాచార్యం.

మానకాలం-ప్రభాత, సంగవ, ప్రస్తావ, దంతధావన, స్నాన, భోజన.

యోగం-ఉత్సాహం, సాహసం, ధైర్యం, తత్వజ్ఞానం, నిశ్చయం,జనసంగపరిత్యాగం.

రసం-ఒగరు, మధురం, ఉప్పు, కారము, చేదు, పుల్ల.

రాగం-భైరవ, కౌశిక, హిందోల, దీపక, శ్రీ
రాగ, మేఘరాగ.

రాగజాతి-శుద్ధ, భిన్న, గౌడ, అష్టసాధారణ,
సప్తసాధారణ, షట్స్వరం.

రాగోత్పత్తిలక్షణం-స్వర,సుస్వర, సురాగ, మ
ధుర, అక్షర, అలంకార.

రాజగుణం - శత్రువును సమాధానపరచుట,
ఎదుర్చుట, యుద్ధముచేయుట, సమయము
చూచుట, సేనల కలతపరచుట, శరణు
చొచ్చుట.

రాజలక్షణం-సైన్యం, ప్రజ, పంట, మంత్రి
త్వం, వాత్సల్యం, కోట.

రాజవిధి-శాసనం, జయపత్రం, ఆజ్ఞాపత్రం,
ప్రకటనపత్రం, నిబంధనపత్రం, అనుగ్ర
హపత్రం.

లింగం-ఉపక్రమ, ఉపసంహార, అభ్యాస, అ
పూర్వతఫలం, అర్థవాద, ఉపపత్తి.

లింగం-ఇష్ట, ప్రాణ, భావ, ఆత్మ, మహా, శివ.

లింగం-గురు, ఆచార, శివ, చర, మహా, ప్ర
సాద,

వర్గ (అరి) - కామ, క్రోధ, లోభ, మోహ, మద, మాత్సర్యం.

వర్గ (జ్యోతిష)-లగ్నం, హోర, ద్రేక్కాణం, నవాంశం, ద్వాదశాంశం, త్రింశాంశం.

వర్ణ-శుక్ల, కృష్ణ, పీత, రక్త, హరిత, కపిల.

వ్యాధికారణం-అత్యంబుపానం, అతిమైథునం, దివానిద్ర, రాత్రిజాగరణం, జలమలబాధ నిగ్రహం.

[అపక్షీయతే, వివస్వతే.

వికార-అస్తి, జాయతే, వర్ధతే, పరిణమతే,

వ్యూహం-దండ, శకట, వరాహ, మకర, సూచికా, గారుడ.

[జ్యోతిషం, ఛందస్సు.

వేదాంగం-శిక్ష, వ్యాకరణం, కల్పం, నిరుక్తం,

శక్తి-క్రియ, ఇచ్ఛ, జ్ఞాన, ఆది, పర, చిచ్ఛక్తి.

శక్తి-బ్రాహ్మి, మాహేశ్వరి, కౌమారి, వైష్ణవి, వారాహి, మాహేంద్రి.

శక్తి-సర్వజ్ఞ, నిత్యతృప్తి, అనాదిబోధ, సర్వస్వతంత్ర, నిత్యములుప్తత్వం, అనంతసామర్థ్యత్వం.

శమాదిసంపత్తి-శమ, దమ, తితిక్ష, ఉపరతి, శ్రద్ధ, సమాధానం.

సంబంధం-జన్యజనకత్వం,ప్రాప్యప్రాపకత్వం, అధిపత్యాధిపత్యం,ప్రేర్యప్రేరకత్వం,వేద్య వేదకత్వం, అంశాంశకత్వం.

సమాధి-(బాహ్య+అంతర) (దృశ్యానువిద్ధ+శబ్దానువిద్ధ+నిర్వికల్పకం).

సాదాఖ్యం-కర్త, కర్తృ, మూర్తి,అమూర్తి, శివ, మహా.

స్త్రీధనం-అధ్యగ్ని, అధ్యావహానికం, [illegible], భ్రాతృ, మాతృ, పితృ.

స్త్రీనష్టగుణం- సురాపానము, దుష్టస్నేహము, పతిదూరము, పొరుగిండ్లకుపోవుట, ఇష్టము వచ్చినచోట నిద్రబోవుట, కారణము లేక తిరుగుట.

సుఖదం-అర్థాగమం, ఆరోగిత, ప్రియభార్య, ప్రియవాక్కు, అర్థకరీవిద్య, జ్ఞానం.

హయగతి-ధార, స్కందిత, రేచిత, ప్లుత, ధౌరితకం, వల్గితం.

7. సప్త, సప్తకం, సప్తవిధం.

అంగం (రాజ)-రాజు, మంత్రి, స్నేహితుడు, భండారం, దేశం, దుర్గం, సేన.

అరటి-రసబాళ, చిరుబాళ, తనిబాళ, కెంగాళ, హొంబాళ, మాలక్కిబాళ, కర్పూరబాళ.

అవస్థ-అజ్ఞానం; ఆవరణం, విక్షేపం, పరోక్షం, అపరోక్షం, అనర్థనివృత్తి, ఆనందవ్యాప్తి. [త్రత్వం.

ఆవరణం-పంచభూతం, అహంకారం, మహా

ఆవరణం-దుఃఖం, జన్మం, కర్మం, అభిమానం, అవివేకం, అజ్ఞానం, మాయ.

ఉపాయం-చతుర్పాయం, మాయ, ఉపేక్ష, ఇంద్రజాల. [వసిష్ఠ, గౌతమ, జమదగ్ని.

ఋషి-కశ్యప, అత్రి, భరద్వాజ, విశ్వామిత్ర,

ఋషి-మరీచి, అత్రి, అంగీరస, పులస్త్య, పులహ, క్రతు, వసిష్ఠ.

కరణం (చర)-బవ, బాలవ, కౌలవ, తైతుల, గరజ, వణజ, భద్ర.

క్షేత్రం-అయోధ్య, మధుర, మాయ, కాశి,

కాంచి, అవంతిక, ద్వారవతి.

చండిపరివారకః-సరస్వతి, శచి, లక్ష్మి, లోపాముద్ర, అరుంధతి,మాతృకలు,అనసూయ.

చిరంజీవి-అశ్వద్ధామ, బలి, వ్యాస, విభీషణ, హనుమంతి, కృప, పరశురామ.

చైతన్య-శుద్ధచైతన్యం, ఈశ్వర, జీవ, ప్రమాతృ, ప్రమాణ, ప్రమేయ, ఫల.

జనసంకులప్రదేశం-నగర, పట్టణ, పుర, గ్రామ, పల్లి, శిబిర, వ్రజ.

జిహ్వా-కరాళి, ధూమిని, శ్వేత, లోహిత,నీలలోహిత, సువర్ణ, పద్మరాగ.

తత్పురుష (శుద్ధ)-ద్వితీయ, తృతీయ, చతుర్థి, పంచమి, షష్ఠి, సప్తమి,నజ్.

తాళం-ధృవ, మట్య, రూపక, ఝంప, త్రిపుట, ఆట, ఏక. [ఎముక, మజ్జ, శుక్లం.

ధాతువు-రసం, రక్తం, మాంసం, మెదడు,

ద్వీపం-జంబు, శాక, ప్లక్ష, శాల్మల, పుష్కర, కుశ, క్రౌంచ.

ద్వీపం (దేహ)-మజ్జవ,శిరస్సు,ఎముక, చర్మం, నఖం, మాంసం, వెంట్రుక.

దుర్గం-జల, వన, గిరి, కృతకావన, స్థల, సేన, మంత్ర.

దేవౌఘదేవతలు- పరమేశ్వరమయి, మిత్రేశమయి, షష్ఠీశమయి, ఉడ్డీశమయి, చర్యానాథమయి, లోపాముద్రమయి, అగస్త్యమయి.

నరకం-తపన, అవీచి, రౌరవం, మహారౌరవం, సంఘాతం, సంహారం, కాలసూత్రం.

నాయకగుణం-కులం, భాగ్యం, ఉజ్జ్వలత, ఉదారత, మహావిశాలత, ధర్మాకలన, వైదగ్ధి.

పదార్థం (కాణాదవైశేషికం)-గుణ, కర్మ, సామాన్య, విశేష, సమవాయ, అభావ, స్వభావ. [ర, ఆశ్రమ, బంధ, మోక్షం.

పదార్థం (చార్వాక)-జీవ, సజీవ, నిర్జీవ, నిర్ఘ

పర్వతం-మహేంద్ర, మలయ, సహ్య, శుక్తి, ఋక్ష, వింధ్య, పార్యాత్ర.

పర్వతం (వర్ష) - హిమవంతం, హేమకూటం, నిషేధ, మేరు, చైత్ర, కర్ణి, శృంగి.

పాకయజ్ఞం-వైశ్వదేవం, ప్రతిపదస్థాలీపాకం, ఈశానసర్పబలి, త్రిసాష్టకలు, మాసదర్శ శ్రాద్ధపిండపితృయజ్ఞం, నిత్యోపాసన, కూశ్మాండగణహోమం.

ప్రాణి-దేవ, మనుష్య, పశు, పక్షి, క్రిమి, జలచర, స్థావర.

ప్రాణాయామం-రేచక, పూరక, కుంభక, ఉత్కృష్ట, అపకర్ష, శూన్య, ఉత్క్రాంతి.

బాహ్యజాతి-షడ్జాతులు+స్వపచ.

బీజం-వడ్లు, శాలిధాన్యం, పెసలు, గోధుమ, సర్షపం, తిల, యవ. [[శ్రౌతి, ప్రతిభ.

బుద్ధి-పండ, మేధ, చార్వి, చత్వ, గృహీత,

భూమిక (జ్ఞాన)-శుభేచ్ఛ, విచారణ, తనుమానసి, సత్వాపత్తి, అసంసక్తి, పదార్థాభావన, తురీయం. - or సుఖేచ్ఛ, ఆత్మవిచారం, నిస్సంగం, వాసనాక్షయం, ఆనందిని, తుర్యం, తుర్యాతీతం.

భూమిక (అజ్ఞాన)-బీజజాగ్రం, జాగ్రం, మహాజాగ్రం, జాగ్రస్వప్నము, స్వప్నం, స్వప్నజాగ్రం, సుషుప్తి.

మండల-వాయు, వరుణ, సూర్య, చంద్ర, నక్షత్ర, అగ్ని, త్రిశంక.

మరుత్తులు-ఆవహః, ప్రవహః, సంవహః, ఉద్వహః, వివహః, పరివహః, పరావహః.

మాతురః-షట్శక్తులు+చాముండి.

మేఘం-సంవర్తం, ఆవర్తం, పుష్కలావర్తం, సంఘూర్ణితం, ద్రోణం, కాళం, నీలం.

యాగం-అశ్వమేధం, స్వర్జిత్, గోమేధం, అభిజిత్, విశ్వజిత్, త్రివృత్, అగ్నిష్టోత్.

రక్తం-పాణితల, పాదతల, నేత్రాంతర, నఖ, తాలుక, అధర, జిహ్వా.

రసం-షడ్రసం, మిశ్రం.

రాగానష్ఠ-అంకురస్థాయి, శృతిస్థాయి, మూర్ఛస్థాయి, జౌక, ఖేచరి స్థాయి, రససంగతి, ముక్తాయి.

లింగం(పాతాళ)-శివ, శంభు, శంకర, నీలకంఠ, ఉమాపతి, సర్వేశ్వర, శ్రీకంఠ.

లోకం (అధ):అతల, వితల, సుతల, తలాతల, రసాతల, మహాతల, పాతాళ.

లోకం (అధ) (దేహ)-అరకాలు, మీగాలు,

పిక్కలు, మోకాళ్లు, తొడలు, గుదం, గుహ్యం.

లోకం (ఊర్ధ్వ)- భూ, ర్భువ, స్సువః, మహః, జనః, తపః, సత్యం.

లోకం(ఊర్ధ్వ)(దేహ)-నాభి,కుక్షి, హృదయం, గళం, భ్రూమధ్యం, లలాటం, మూర్ధ్వం.

వర్ణం-షడ్వర్ణం+చిత్ర. (Vibgyor).

వ్యసనం-స్త్రీ, జూదం, పానం, వేట, ముష్కరత్వం, పరుషవాక్, అపాత్రదానం.

వ్యసనం-తను, మనో, ధన, రాజ్య, విద్య, ఉత్సాహ, సేవక.

వారం-ఆది, సోమ, మంగళ, బుధ, గురు,శుక్ర, [శని.

విద్యాతత్త్వం-కాలం, నియతి, కల, విద్య, రాగం, పురుష, మాయ.

వేదిక-పీఠం,కాలుగళం, కపోతం, రుచిక,పద్మ, [ఘంట, శిఖర.

శ్యామల-శుద్ధవిద్య, బాల, ద్వాదశార్థ, లఘు వీణావేణు, శుకరాజ, శారిక, సంగీత.

శైవ-అనాదిశైవ,ఆదిశైవ, మహాశైవ, అనుశైవ, అవాంతరశైవ, ప్రవరశైవ, అంతరశైవ.

సంతానం - చెరువుకట్టుట, ధనముపూడ్చుట, అగ్రహారంకట్టించుట, దేవాలయప్రతిష్ఠ, తోటవేయుట, గ్రంథమురచించుట, భావి త్రవ్వుట.

సభాంగం - విద్వాంస, పౌరాణిక, ఇతిహాసక, స్తుతిపాఠక, హాస్యక, నాయక, గాయక.

సముద్రం - క్షీర, లవణ, దధి, ఘృత, ఇక్షు, సుర, స్వాదు.

సముద్రం(దేహ)-మూత్రం, శోణితం, స్వేదం, శ్లేష్మం, ఇంద్రియం, సొంగ, అశ్రువు.

స్వరం - నిషాద, ఋషభ, గాంధార, షడ్జ, మధ్యమ, ధైవత, పంచమ.

హవిర్యాగం-ఆగ్న్యాధేయం,అగ్నిహోత్రం, దర్శపూర్ణిమాసేష్ట, అగ్రైణేష్టి, చాతుర్మాస్య, నిరూఢపశుబంధం, సౌత్రామణి.

8. అష్ట, అష్టకం, అష్టవిధం.

అంగం (పూజ)- { ఆపః, క్షీమ, కుశాగ్రం, దధి, ఘృతం, తండులం, యవ, సిద్ధార్థం.

అంగం(శౌచ)-శిరోవేష్టనం, నిష్ఠీతం, దిశావలోకనం, ఆచ్ఛాదనం, మౌనం, పురీషోత్సర్జనం, మృత్తికాగ్రహణం, ఉదకస్వీకారం.

అంగం (యమ)-అహింస, సత్యం, అస్తేయం, బ్రహ్మచర్యం, అపరిగ్రహం, శాంతం, మిత భోజనం, సర్వజనప్రియత్వం.

అంగం(దేహ)-పదద్వయం, భుజద్వయం, హస్త ద్వయం, చక్షుస్సు, లలాటం.

అంగభంగం-పొట్టి, గూని, మూగ, చెవుడు, గుడ్డి, కుంటి, అంగస్థానభేధము, కబంధము.

అంగం (యోగ)-యమ, నియమ, ఆసన, ప్రాణాయామ, ప్రత్యాహార, ధ్యాన, ధారణ, సమాధి.

అంగం (వ్యవహార)-రాజు,అధికృతుడు, సభ, శాస్త్రం, లేఖక, స్వర్ణము, అగ్ని, జలం.

అంతర్మదం-సంస్కృతినమ్మి కాలము జరుపుట, అన్ని పనులు తృణీకరించుట, ఎరిగి ఎరుగని నార్తై యుండుట, క్రోధయుక్తుడగుట, సంకల్పములో దేహము పరాకు చేయుట. తనకంటె ఘనమైన వస్తువున్నదని తెలియకపోవుట, తెలివిలేక తిరుగుట, పరాకు పడి ఎక్కడనైనా వుండుట.

అన్నం-హారిద్రాన్నం, పరమాన్నం, ముద్గాన్నం, కేసరాన్నం, దధ్యన్నం, గుడాన్నం, శుద్ధాన్నం, శాల్యాన్నం.

అవధానం-చతురంగం, కవిత్వం, వ్రాత, చదువు, గణితం, సంగీతం, యుక్తిచెప్పుట వ్యక్తాక్షరి.

ఆకరం (వజ్ర)-హిమవంతం, మతంగం, సౌరాష్ట్రం, పౌండ్రకం, కళింగం, కోసలం, వేణీతటం, సౌవీరం.

ఆత్మతీర్థం-
- భ్రూమధ్యం-కాశి
- హృదయం-ప్రయాగ
- శిరస్సు-శ్రీశైలం
- నేత్రం-కుశస్థళం
- ఫాలం-కేదారం
- ఇడ-గంగ
- పింగళ-యమున
- సుషుమ్న-సరస్వతి.

ఆత్మ-జీవ, పరమ, అంతః, నిర్మల, శుద్ధ, జ్ఞాన, మహా, భూత.

ఆనందం - బ్రహ్మ, వాసన, విషయ, ఆత్మ, అద్వైత, విద్య, యోగ, సహజ.

ఆయము-ధ్వజ, ధూమ, సింహ, శ్వాన, వృష ఖర, గజ, కాక.

ఐశ్వర్యం-అణిమ, మహిమ, గరిమ, లఘిమ, ప్రాప్తి, ప్రాకామ్యం, ఈశత్వం, వశిత్వం.

కర్పూరం-పీతం, పోతాశ్రయం, వశ్యం, భీమం, ఈశానవాశ్యకం,ఘనసారం,చీనకం,ఇక్కురం.

కర్మధారయం-విశేషణపూర్వపదం, విశేష్య పూర్వపదం, విశేషణోభయపదం, ఉప

మాన పూర్వపదం, ఉపమానో త్తరపదం, అవధారణ పూర్వపదం, సంభావనపూర్వ పదం, లు ప్తమధ్యమపదం.

కర్మ-వశ్య, మారణ, స్తంభన, మోహన, విద్వేషణ, ఉచ్చాటన, ఆకర్షణ, ఆవేశన.

కష్ట- { ఋణంయాచ్ఞాచ వృద్ధత్వం జారచోరదరిద్రతా ।
రోగశ్చ భుక్తశేషశ్చా ప్యష్టకష్టాః ప్రకీర్తితాః ॥ }

కావ్యవిధం-అగూఢం, అపరాంగం, వాచ్యసిద్ధ్యంగం, అరుచిరం, అస్ఫుటం, సందిగ్ధం, తుల్యప్రాధాన్యం, కాక్వాక్షిప్తం.

కుంభకం-సూర్యభేదనం, ఉజ్జాయి, సీత్కారి సీతళ, భస్త్రిక, భ్రమరి, మూర్ఛ, ప్లావిని.

కులఫణి-అనంత, తక్షక, వాసుకి, శంకపాల, పద్మ, కర్కోటక, క్రోడ, కాల.

కూటం-వర్ణ, వశ్య, నక్షత్ర, యోని, గ్రహ మైత్రము, రాశి, గణ, నాడి.

కోపదుఃఖం-కొండెము చెప్పుట, అలక్ష్యము చేయుట, ద్రోహము, పరునిగుణమును సహిం

పమి, దోషారోపము చేయుట, ఒకని ద్రవ్య
మపహరించుట, కారణము లేక కొట్టుట,
తిట్టుట.

గంధం-చందనా, గరు, కస్తూరి, కర్పూర, క
చోర, లావంచ, కోష్టం, శ్రీ.

గంధం-కర్పూరం, కస్తూరి, పునుగు, జవ్వాజి,
అగరు, పన్నీరు, అత్తరు, శ్రీగంధం.

గణితం-సంకలితం, వికలితం, గుణనం, భాగా
రం, వర్గం, వర్గమూలం, ఘనం, ఘన
మూలం.

గుప్తతర యోగినులు-అనంగకుసుమ, అనంగ
వేగిని, అనంగమాలిని, అనంగమేఖల, అ
నంగమదన, అనంగమదనాతుర, అనంగ
లేఖ, అనంగాంకుశ.

గురువు-బోధక, వేదక, నిషిద్ధ, కామ్యక, సూ
చక, వాచక, కారణ, విహిత. [స్రారం.

చక్రం - షట్చక్రములు, నాడీచక్రం, సహ

దిక్-ప్రాక్, ఆగ్నేయ, దక్షిణ, నైఋతి, పశ్చి
మ, వాయువ్య, ఉత్తర, ఈశాన్య.

దిక్పాలకః-ఇంద్ర, వహ్ని, యమ, నైఋతః,

వరుణః, మరుత్, కుబేర, ఈశాన.

దిక్పాలకభార్య-శచి, స్వాహా, శ్యామల, దీర్ఘ, కాళికా, అంజన, చిత్ర, పార్వతి.

దిక్పాలకపట్టణం-అమరావతి, తేజోవతి, సంయమిని, కృష్ణాంగన, శ్రద్ధావతి, గంధవతి, అలక, యశోవతి.

దిక్పాలకవాహనం-ఐరావతం, తగరు, మహిషం, నరుడు, ముసలి, లేడి, గుఱ్ఱం, వృషభం.

దిక్పాలకాయుధం-వజ్రం, శక్తి, దండం, కుంతం, పాశం, ధ్వజం, ఖడ్గం, త్రిశూలం.

దిగ్గజం-ఐరావత, పుండరీక, వామన, కుముద, అంజన, పుష్పదంత, సార్వభౌమ, సుప్రతీక.

దిగ్గజభార్య-అభ్రము. కపిల, పింగల, అనుపమ, తామ్రపర్ణి, శుభ్రదంత, అంగన, అంజనావతి.

దోషం-జ్ఞానావర్ణ్యం, దర్శనావర్ణ్యం, వేదనీయం, మోహనీయం, ఆయుః, నామం, గోత్రం, అంతరాయం.

ధర్మాంగం-నిస్సందేహం, నిరాశ, విరక్తిలేనిది, లోబడనిది, అపవాదహాని, చెడినవారిని వృద్ధికి తెచ్చుట, పుణ్యకర్మ, దయ.

ధీగుణాః-శుశ్రూష, శ్రవణం, గ్రహణం, ధారణం, ఊహాపోహాలు, అర్థవిజ్ఞానం, తత్వజ్ఞానం.

నరక-రౌరవ, ధ్వాంత, శీత, ఉష్ణ, సంతాప అంబుజ, మహాంబుజ, కాలసూత్రం.

నరక (మహా)-సూచీముఖ, కాల, ఖడ్గ, క్షురధార, అంబరీషక, తప్తాంగార, మహాదాహ, మహాసంతాప.

నరక (రాజ) - లాక్షాప్రలేప, మంసాద, నిరుచ్ఛ్వాసనిశ్వాస, యుగ్మాద్రి, శాల్మలి, మోహప్రదీపక, క్షుత్పిపాసక, క్రిమికూలం.

నరక (రాజరాజ)-లోహస్తంభ, విణ్మూత్ర, వైతరణీనది, తామిస్ర, అంధతామిస్ర, కుంభీపాక, మహారౌరవ, మహాపదానుగవీచి.

నాయకామణి-స్వాధీనపతిక, వాసవసజ్జిక, విరహోత్కంఠిత, విప్రలబ్ధ, ఖండిత, కలహాంతరిత, పోషిత భర్తృక, అభిసారిక.

ప్రకృతి-పంచభూతములు, మనస్సు, బుద్ధి, అహంకారం.

ప్రణామాంగం- { ఉరసాశిరసాదృష్ట్యా మనసా వచసాతథా। పద్భ్యాం కరాభ్యాం కర్ణాభ్యాం ప్రణామోష్టాంగముచ్యతే॥

ప్రమాణం-ప్రత్యక్ష, అనుమాన, ఉపమాన, ఆగమ, అర్థాపత్తి, అనుపలబ్ధి, ఐతిహ్య,సంభవ. [[ప్రతం, కరణం.

పాశ-లజ్జ, భయం, శంక,జుగుప్స, కులం, ఆశ,

ప్రాణలక్షణం-తత్వసంఖ్య, శ్వాససంధి, స్వరచిహ్నము, స్థానం, తత్వవర్ణనం, ప్రణవం, స్వరసంయుక్తం, గతిలక్షణం.

ప్రౌఢస్త్రీ-ధీర, మధ్యధీర,మధ్యాధీర,ధీరాధీర, మధ్యధీరాధీర, ప్రౌఢధీర,ప్రౌఢాధీర, ప్రౌఢధీరాధీర.

బ్రాహ్మణగుణం - దయ, క్షాంతి, అనసూయ, శౌచం, అనాయాసం, మంగళం, అకార్పణ్యం, అస్పృహం.

భోగం-దాస,భృత్య,సుత,బంధు,వస్తు, వాహన,
ధన, ధాన్య.[తాంబూలం, స్త్రీ, గానం
భోగం-అన్నం,వస్త్రం,గంధం,పుష్పం, పానువు,
భైరవ - భైరవ, సితాంగభైరవ, చండభై
రవ, క్రోధభైరవ, ఉన్మత్తభైరవ, కపా
లభైరవ, భీషణభైరవ, సంహారభైరవ.
మంగళం-బ్రాహ్మణ, గోవు, అగ్ని, బంగారు.
ఘృతం, దేవ, ఉదకం, రాజు.
మంగళం - సింహము, ఎద్దు. ఏనుగ, కలశం,
వ్యజనం, పతాకం, భేరి, దీపం. [ఆత్మ.
మదం-(or తనువు) పంచభూతములు, రవి,శశి,
మదం-గ్రామ, కుల, ధన, ధాన్య, విద్య, సౌం
దర్య, యౌవన, క్షేత్రసంపత్తి.
మాతృక-జయ, విజయ, జయంతీ, అపరాజి
తా, సిద్ధా, రక్తా, అలంబుసా, ఉత్పలా.
మాతరః-సప్తమాతురః, చర్చిక.
మానవౌఘదేవతః- విష్ణుదేవమయి, రత్నదేవ
మయి, వాసదేవమయి, శ్రీరామానంద
మయి, ప్రభాకరదేవమయి, తేజోదేవ
మయి, మనోదేవమయి,కల్యాణదేవమయి.

మూర్తి-పంచభూతములుం,రవి,శశి,హోత్రి.

మైథునం-స్మరణ, కీర్తన, కేళి, ప్రేక్షణ, గుహ్య భాషణ, సంకల్పం, అధ్యవసాయం, క్రియ,

రదనక్షత-పరోపగూఢ, అంకుశయానక, ప్రవాళమణి, స్ఫుటిమాలిక, ఖండాభ్రిక, మండలాకృతి, క్రోధచరిత్ర, వరాహచరిత్ర.

రసం-శృంగార, కరుణ, రౌద్ర, వీర, భయానక, భీబత్స, అద్భుత, హాస్య.

రసం (మహా) - దరదః, పారదం, శస్యే, వైక్రాంతం, కాంతం, అభ్రకం, మాక్షికం, విమలః.

రహస్యయోగినులు- వశిని, కామేశ్వరి, మోదిని, విమల, అరుణి, జయిని, సర్వేశ్వరి, కాళిని.

రాజగతి- ఆదానేచవిసర్గేచ తథాప్రేషనిషేధయోః। పంచమేచార్థవచనే వ్యవహారస్యచేక్షణే। దండశుద్ధ్యోః సదారక్త స్తేనాష్టగతికోనృపః.

రాజసహాయులు-మంత్రి, కర్మాధికారులు, బంధువులు, దేహరక్షకులు,పౌరజనులు, సేనా

పతులు, వీరులు, మాంవటివాడు.

రాజ్యప్రకృతి - కప్పముతీయుట, సంబళమి చ్చుట, నేరముగలఉద్యోగస్థులవర్జించుట, వ్యాజ్యకాండ్రనువిచారించుట, అపరాధ ము వేయుట, ప్రాయశ్చిత్తముచేయించుట, వీనితోనెదిరింపదగునుదగదనుట, చతురం గబలము మొదలైనవారిని విచారించుట.

రూపకం- సమస్తవస్తువిషయసావయవరూప కం, ఏకదేశవర్తిసావయవరూపకం, కేవ లనిరవయవరూపకం, మాలానిరవయవరూ పకం, శ్లిష్టకేవలపరంపరితరూపకం, శ్లిష్ట మాలాపరంపరితరూపకం, అశ్లిష్టకేవలప రంపరితరూపకం, అశ్లిష్టమాలాపరంపరిత రూపకం. [యశదం, సీసం, ఇనుము రసం.

లోహం - స్వర్ణ, రజతం, తామ్రం, తగరం,

వర్ష పర్వతం - హిమాచలం, హేమకూటం, నిషదం, నీలం, శ్వేత, శృంగి, మాల్యవం తం, గంధమాదనం.

వస్తువు-ఆప, ధృవ, సోమ, ధన, అనిల, అనల, ప్రత్యూష, ప్రభాస.

పాటం-పాంచాలి, వైదేహి, శౌరదం, హాస్తిక, మాగధం, సూరసేనం, గాంధారం, శాంతికం.

పిట్రప్రదేశం - చేను, తోట, దూతీగృహం, వనం, ఛత్రం, స్మశానం, నదీతీరం, శిథిల దేవాలయం.

వివాహం-బ్రాహ్మ, అసుర, సుర, అర్ష, ప్రాజాపత్యం, రాక్షస, గాంధర్వ, పైశాచం.

విమానం - కల్యాణ, సుందర, మాంగల్య, లలిత, ఖద్యోత, పుష్కర, కామ్య, కంకాళ.

శరీరం-సమష్టి, వ్యష్టి, స్థూల, సూక్ష్మ, కారణ, మహాకారణ, మహత్, ప్రకృతి.

సర్గం(దేవ)-విబుధ, పితృదేవత, సుర, గంధర్వ, యక్ష, భూతప్రేత పిశాచ, సిద్ధచారణ, కిన్నరకింపురుషులు.

సాత్విక భావం-స్తంభః, స్వేదం, రోమాంచం, స్వరభంగం, వేపథుః, వైవర్ణ్యం, అశ్రు, ప్రళయం.

స్థానం-కొండనాలుక, దవడలు, కంఠము, శిర

స్సు, దంతము, పెదవులు, నాలుక, మిశ్రము.

సిద్ధి (పార్థివ) - స్థూలమగుట, సూక్ష్మమగుట, బాలుడౌట, యౌవనుడౌట, వృద్ధుడగుట, నానాజాతి రూపముపొందుట, యితరభూతములచే శరీరముపొందుట, నిత్యసుగంధము సేవించుట.

సిద్ధి (ఆపత్వ)-జలము లేక చేయుట, భూసదశ్శ్రుజలగమనం, సముద్రపానం, నిర్జలప్రదేశమున జలముచూపుట, శిలాదితాడనచే వ్రణము లేకుండుట, చేతిలో సముద్రము నుంచుకొనుట, నీరసమైనవస్తువును రసవంతముగా చేయుట, తక్కినభూతములచే దేహము ధరించుట.

సిద్ధి (తైజస) అగ్నినిర్మాణం, అగ్నిభయవర్జనం, జలములో అగ్నిస్థాపన, ప్రాణిలో పావకధారణ, అన్నాదివచనమందు అప్రయత్నం, జగద్దహన, అగ్నికబళనం, తక్కినభూతములచే దేహముధరించుట.

సిద్ధి (వాయు)-మనోజవత్వ, భూతాంశప్రవేశన, పర్వతాదిభారభరణ, గురుత్వ, లఘుత్వ హ

స్థానిలధారణ, అగ్రాంగుళిభూకంపన,తక్కి-
నభూతములచే దేహధారణ.

సిద్ధి (అంబర)-ఛాయావిహీనత, ఇంద్రియదృశ్య
త, ఖేచరత, యథేష్ట, సంగతి, శైలలం
ఘన, శైలగర్భీకరణ, ఆకాశపిండీకరణ,
అశరీరత్వం.

సిద్ధి (మానస)-యథాకామోపలబ్ధి, యథాకా
మవినిర్గమన, సర్వకామతిరస్కరణ, సకల
గుహ్యార్థదర్శన, కర్మానుగుణనిర్మాణ, వశి
త్వ, ప్రియదర్శన, సంసారదర్శన.

సిద్ధి (అహంకార)- భేదన, తాడన, బంధన,
మోహన, గ్రహణ, సంసారపరివర్తన,
ప్రసాద, మృత్యుకాలజయం.

సిద్ధి (బుద్ధి)-జగజ్జనన, జగద్రక్షణ, జగత్సంహా
రణ, ఇష్టకరణ, అభిమతలోకప్రవర్తన,
అసదృశలోకనిర్మాణ, అశుభకరణ, శుభ
కరణ.

సిద్ధి-అణిమ, మహిమ, గరిమ,లఘిమ, ప్రాప్తి,
ప్రాకామ్యం ,ఈశత్వం, వశిత్వం.

---

9. నవ, నవవిధం.

అలంకార(శబ్ద)- వృత్త్యనుప్రాస, లాటానుప్రాస, పాదయమకం, పాదాంతపాదాది ముక్తపదగ్రస్తం, సింహావలోకన ముక్తపదగ్రస్తం, పద్మబంధము, చక్రబంధము, *ఓష్ఠనిరోష్ఠసంకరం, వృత్తకందగర్భసీసం

అంగం (భక్తి)-శ్రవణ, కీర్తన, స్మరణ, పాదసేవన, అర్చన, సఖ్య, ఆత్మనివేదన, వందన, దాస్యం.

కవిరత్నం-ధన్వంతరి, క్షపణిక, అమరసింహ, శంకు, వేతాళ, భట్ట, ఘట, కర్పర, కాళిదాస.

ఖండం-భరత, ఇంద్ర, చరు, గభస్తి, నాగ, తామ్ర, వారుణి, సౌమ్య, గంధర్వ.

గ్రహం-సూర్య, చంద్ర; కుజ, బుధ, గురు, శుక్ర, శని, రాహు, కేతు.

గోప్యం-ఆయుః, విత్తం, గృహచ్ఛిద్రం, మంత్రం, సంగమం, దానం, అవమానం, మానం,జ్ఞానం [వ, నివృత్తి, పడిమ, విట

తాళం-అరి, హర్ష, సమ, జయ, చిత్రం, ధృ

ద్రవ్యం-పంచభూతం, కాల, దిక్, ఆత్మ, మనస్సు.

ధాన్యం-అనుములు, వడ్లు, పెసలు, మినుములు, నువ్వులు, గోధుమ, కందులు, ఉలవలు, శనగలు.

దివ్యం-తల, అగ్ని, జలం, విషం, కోశం, తండులం, దత్తమాషం, మేకపాలు, ధర్మశ.

దేవగణం-భక్తిజ్వాలక, జ్ఞానాధిక్య, భద్రాసన, నాథకృత్య, సత్యక, బలవర్ధక, ప్రాథమిక, అతిదూత, దూతి.

నవాంశ-నష్ట, వృద్ధి, స్త్రీ, మృత్యు, దహన, చోర, పుత్ర, గోకుల, కీర్తి.

నిధి-మహాపద్మ, పద్మ, శంఖ, మకర, కచ్ఛప, ముకుంద, కుంద, నీల, వర.

ప్రాయశ్చిత్తం-ప్రాజాపత్యకృచ్ఛ్రం, సాతపనం, అతికృచ్ఛ్రం, తప్తకృచ్ఛ్రం, పరాకకృచ్ఛ్రం, పిపీలిక మధ్యచాంద్రాయణం, యవమధ్య చాంద్రాయణం, యతిచాంద్రాయణం, శిశుచాంద్రాయణం.

పీఠం-అనంత, కమల, శేష, సింహ, పద్మ, విమల, భద్ర, యోగ, ప్రణవ.

బ్రహ్మ-మరీచి, భరద్వాజ, అంగీరస, పులస్త్య, పులహ, క్రతు, దక్ష, వసిష్ఠ, వామదేవ.

రత్నం-మౌక్తిక, మాణిక్య, వైడూర్య, గోమేధ, వజ్ర, విద్రుమ, పద్మరాగ, మరకత, నీలం.

రంధ్రం-2 కన్నులు, 2 ముక్కులు, 2 చెవులు, నోరు, గుదము, గుహ్యం.

రసం-అష్టరసం+శాంతం.

వర్షం-భారత, కింపురుష, హరి, ఇలావృత, రమ్యక, హైరణ్యక, కురు, భద్రాశ్వ, కేతుమాల.

విషం-కాకోల, కాలకూట, హాలాహల, సౌరాష్ట్రిక, శౌక్లికేయ, బ్రహ్మపుత్ర, ప్రదీపన, దారద, వత్సనాభ.

శాయికః-గోప, మాలి, తైలి, తంత్రి, మోదక, వారిజి, కులాల, కర్మకారక, నాపిత.

సంస్కారం-జ్ఞాతృ, జ్ఞాన, జ్ఞేయ, కర్త, కర్తృ, క్రియ, భోక్తృ, భోజ్య, భోగ.

స్థాయిభావం-రతి, హాస్యం, శోకం, ఉత్సాహం, భయం, జుగుప్స, రోషం, విస్మయం, శమం.

స్నాతకబ్రాహ్మణ- సాంతానికం యక్ష్యమాణ
మధ్వగంసర్వవేదసం। గుర్వర్థం పితృమా
తర్థం స్వాధ్యాయార్థుపతాపినః॥

---

10. దశ, దశవిధం, దశకం.

అంగం (రాజ్య) - కొండ, నది, దేశం, పట్ట ణం, గుఱ్ఱం, ఏనుగ, మురజం, ధ్వజం, నగ రు, రాజదండం.

అంగం - కృష్ణాగరు, శ్వేతాగరు, శ్వేతగుగ్గు ల, శ్రీగంధం, లాక్ష, బిల్వఫల, ఘృత, మ ధు, సర్జరస, కర్పూర.

అగ్నికళ - ధూమార్చిరుష్ణా, జ్వలినీ, జ్వాలి నీ, విస్ఫులింగిని, సుశ్రీ, సరూపా, కపిల, హవ్య, కవ్య, మహాదశ.

అపరాధం-రాజాజ్ఞమీరుట, స్త్రీహత్య, జాతి భ్రష్టత్వం, అన్యుని భార్యగోరుట, దొంగి లించుట, పరపురుషునకు గర్భముధరించు ట, కత్తితోకొట్టుట, ఆడగూడనిమాట లాడుట, గర్భవిచ్ఛిన్నముచేయుట, అగ్ని చే నుపద్రవము గల్పించుట.

అవతారం - మత్స్య, కూర్మ, వరాహ, నా రసింహ, వామన, రామ, పరశురామ, కృష్ణ, బుద్ధ, కల్కి.

ఉపనిషత్ - ఈశ, కేన, కఠ, ముండక, మాం

డూక్య, ఐతిరేయ, ఛాందోగ్య, బృహదా
రణ్యక, ప్రశ్న, తైత్తిరీయ.

కర్తృగురు - అక్షరాభ్యాసము చేసినవాడు, గా
యత్రిఉపదేశి, (వేదము, శాస్త్రము, మం
త్రవాదం, పురాణం) నేర్పినవాడు, లింగ
ముకట్టినవాడు, మతమును బోధించినవా
డు, అభయమిచ్చినవాడు, గారడివిద్య నేర్పి
నవాడు.

కామదుఃఖం - వేట, జూదం, పగటినిద్ర, దు
ర్వాదం, స్త్రీలత్వం, పానము, పాట,
నాట్యం, వాద్య వీటియందపేక్ష.

జ్ఞానచిహ్న - అక్రోధం, ఆరోగ్యం జితేంద్రి
యత్వం, దయ, క్షమ, జనప్రియత్వం, అ
లోభం, దాతృత్వం,అభయం,నైర్మల్యం.

జీవహేతవః-విద్యా, శిల్పం, భృతి, సేవా, గో
రక్షం, విపణిః,కృషిః, ధృతిః, భైక్షం, కుసీ
దం.

తక్రం-మథిత, మిళిత, ఘోష, బాడబ, కాల
సేయ, కరమథిత, ఉదస్వి, తక్ర, దండా
హత, అతిమిళిత.

తాళప్రమాణ - కాలం, మార్గం, క్రియ, అంగం, గ్రహం, జాతి, కల, లయం, యతి, ప్రస్తారం.

దానం-గో, భూ, తిల, హిరణ్య, ఘృత, వ ధాన్య, గుడ, రౌప్య, లవణ.

ధర్మం-సంతోషం, అపకారమునకు బదులు చేయకుండుట, మనోనిగ్రహం, అన్యాయ ద్రవ్యమార్జింపమి, సదాచారం, ఇంద్రియ నిగ్రహం, శాస్త్రజ్ఞానం, ఆత్మజ్ఞానం, సత్యం, శాంతం.

ధర్మలక్షణం-ధృతి, క్షమ, దమం, అస్తేయం, శౌచం, ఇంద్రియనిగ్రహం, ధీః, విద్య, సత్యం, అక్రోధం.

ధాతు-సప్తధాతువులు, కేశ, త్వచ్, స్నాయు.

నాదం-చిణి, చిణిచిణి, ఘంట, శంఖ, వీణ, తాళ, వేణు, భేరి, మృదంగ, మేఘ.

నాడి-ఇడ, పింగళ, సుషుమ్న, గాంధారి, హాస్తి, పూష, వైశ్వని, అలంబక, కులమాంశని, శబ్దానక.

నియమం-తపం, సంతోషం, ఆస్తిక్యం, దా

నం, ఈశ్వరపూజ, సిద్ధాంతశ్రవణం, లజ్జ, మతి, జపం, వ్రతం.

ప్రజాపతి-మరీచి, అత్రి, అంగిరస, పులస్త్య, పులహా, క్రతు, ప్రచేతస, వసిష్ఠ, భృగు, నారద.

ప్రళయం-వృత్తి, నిత్య, దేహా,మను, బ్రహ్మ, విష్ణు, రుద్ర, ఈశ్వర, సదాశివ, విరాట్.

కాలనిర్ణయం.

1 రెప్పపాటు = 1 తృటి.

2 తృటుడు = 1 లవ.

2 లవ = 1 నిమేషం.

15 నిమేషం = 1 కాష్ట.

30 కాష్టలు = 1 కల.

15 కల = 1 క్షణం.

2 క్షణం = 1 ముహూర్తం.

4 ముహూర్తం or

60 విఘడియలు = 1 ఘడియ.

8 ఘడియలు = 1 ఝూము.

8 ఝూములు = 1 దినం.

7 దినం = 1 వారం.

2 వారం = 1 పక్షం.

2 పక్షం = 1 మాసం.

6 మాసం = 1 అయనం.

2 అయనం = 1 సంవత్సరం.

100 సంవత్సరం = మానుష శరీర ప్రళయం.

ఇదే= దేవతలకు ఒక దినం.

కృతయుగం=1728000

త్రేతాయుగం=1296000

ద్వాపర యుగం=864000

కలియుగం=43200

చతుర్యుగం=మహాయుగం.

71 మహాయుగం = 1 మనుప్రళయం.

14 మనుప్రళయం=బ్రహ్మపగలు.

బ్రహ్మ 100 ఏండ్లు-విష్ణువునకు ఒక మాసం.

విష్ణువు 100 ఏండ్లు-రుద్రునికి 1 దినం.

రుద్రుని 100ఏండ్లు-మహేశ్వరునికి 1ఝాము.

మహేశ్వరుని 100 ఏండ్లు-సదాశివునికి 2 ఘడియలు.

సదాశివుని 100 ఏండ్లు - విరాట్పురుషునికి 1 క్షణం.

విరాట్పురుషుని 100 ఏండ్లు - విరాట్పురుష ప్రళయం.

పాపం - మహాపాతకం, అతిపాతకం, ప్రాసంగికం, పాతకం, ఉపపాతకం, జాతిభ్రంశకం, స్వకీర్ణకం, అపాత్రికరణం, మలావహం, ప్రకీర్ణకం.

పాత్రం-తాండవ, నాట్య, నృత్త, లాస్య, గుండిల, పక్షిణ, లచ్ఛణ, అపరిపాత్ర, సుపాత్ర, సర్వతోభద్ర.

బలం-బుద్ధి, క్షాంతి, ధైర్యం, ధ్యానం, జ్ఞానం, కృప, శీలం, బలం, దానం, ఉపేక్ష.

బ్రహ్మకళ - సృష్టి, బుద్ధి, స్మృతి, మేధ, కీర్తి, లక్ష్మి, ధృతి, స్థితి, స్థిర, సిద్ధి.

బ్రాహ్మణ-ఆంధ్ర, కర్ణాట, ద్రావిడ, ఘూర్జర, మహారాష్ట్ర, ఉత్కల. మైధుల, గౌడ, కనోజ, సరస్వతి.

భావం(మన్మథ)-వీక్షణ, స్మరణ, సంకల్ప, జాగరణ, తాపం,అరతి, లజ్జాత్యాగం, చిత్తభ్రమణ, మూర్ఛ, ధన్యత.

భాగవతలక్షణం-సర్గం, విసర్గం, స్థానం, పోష

ణం, ఊతులు, మన్వంతరం, ఈశానుచ
రితం, నిరోధం, ముక్తి, ఆశయము.

మండలం-వియత్, తమః, మేఘ, విద్యుత్,
తార, జ్యోతి, సూర్య, చంద్ర, వహ్ని,
హిరణ్మయ.

ముద్ర-మహాముద్ర, మహాబంధం, మహావే
ధం, ఖేచరి, ఉడ్యాణం, మూలబంధం,
జాలంధరబంధం, విపరీతకరణి, వజ్రోలి,
శక్తిచాలనం.

ముద్రాదేవత-సర్వసంక్షోభిణి, సర్వవిద్రావి
ణి, సర్వాకర్షిణి, సర్వవశకారిణి, సర్వో
న్మాదిని, సర్వమహాంకుశి, సర్వఖేచరి, సర్వ
బీజ, సర్వయోని, సర్వత్రిఖండి.

యమం-అహింస, సత్యం, అస్తేయం, బ్రహ్మ
చర్యం, క్షమ, ధృతి, దయ, ఆర్జవం, మి
తాహారం, శౌచం.

యోగినులు(కులోత్తీర్ణ)-సర్వసిద్ధిప్రద, సర్వసం
పత్ప్రద, సర్వప్రియంకరి, సర్వమంగళకారి
ణి, సర్వకామప్రద, సర్వదుఃఖవిమోచన,
సర్వమృత్యుప్రశమని, సర్వవిఘ్ననివారిణి,

సర్వాంగసుందరి, సర్వసౌభాగ్యదాయిని.

యోగినులు(గర్భ)- సర్వజ్ఞ,సర్వశక్తి, సర్వై శ్వర్యప్రద, సర్వజ్ఞానమయి, సర్వవ్యాధి వినాశిని, సర్వాధారస్వరూపిణి, సర్వపాప హర, సర్వానందమయి, సర్వరక్షాస్వరూపిణి, సర్వేప్సితఫలప్రద.

రుద్రకళ-తీక్ష్ణా, రౌద్ర, భయా, నిద్రా, తంద్రీ, ఇక్షు, క్రోధినీ, క్రియా, ఉద్గార, మృత్యు.

రూపం-పొట్టి, పొడుగు,లావు,సన్నం, నలుపు, తెలుపు, పసుపు, ఎరుపు, ఆకుపచ్చ, మిశ్రమం.

లక్షణపరిషత్ - త్రైవిద్యో హేతుకస్తర్కీ నైరుక్తో ధర్మపాఠకః। త్రయశ్చాశ్రమిణః పూర్వే పరిషత్స్యద్దశావరా॥

లోకేశ్వర-ప్రశ్న, అనంత, ఈశ్వర, పింగళ, కాల, క్రోధేశ, జలద, బల, ధనద, శంకర.

వ్యసనం-సప్తవ్యసనం+ స్త్రీ, ధాన్య, కాష్ఠ.

వాయువు-పంచవాయువులు+పంచోపవాయు
వులు.

విఘ్నం(యోగ)- ఆలస్యం, వ్యాధి, ప్రమాద
స్థానసంశయ, అనవస్థితి, అశ్రద్ధ, భ్రాంతి
దర్శన, దుఃఖ, దౌర్మనస్య, విషయలోలు
పత్వం.

విశ్వేదేవాః-వసు, సత్య, క్రతు, దక్ష, కాల,
కామ, ధృతి, పురూరవ, మాద్రా, కురు.

విష్ణుకళ - జరాచపాలినీశాంతి రీశ్వరీకీతి కామి
కా। వరదాహ్లాదినీప్రీతిదీర్ఘాన్యాః॥

వివాహసంబంధవర్జనీయం- హీనక్రియంనిష్పు
రుషం నిశ్ఛందోరోమకార్శసం। క్షయ్యా
మయావ్యపస్మారి శ్విత్రికుష్ఠికులానిచ॥

వేదబోధార్హాః-ఆచార్యపుత్రశ్శుశ్రూషు ర్జ్ఞా
నోధార్మికశ్శుచిః । ఆ ప్తశ్శక్తోర్థదస్సాధు
స్స్వాధ్యాప్యాదశధర్మతః॥

వైష్ణవ-సామునేయ, కులశేఖర, రైవర్ణిక,
చాత్తిగ, నంబి, సంజియర్, తళఘులు, గాణ,
కైవర్త, వాచ్యాంబి.

శిల్పసాధనం-రాయి, లోహం, ఇటిక, మాను, మన్ను, సున్నం, దంతం, వన్నె, చక్కెర, మైనం.

సభాంగం-రాజు, ప్రాడ్వివాకుడు, సభాసదులు, స్మృతి, కరణం, లేఖరి, స్వర్ణము, అగ్ని, జలం, సాధ్యపాలకః.

సిద్ధి-చిరజీవత్వం, వాయువేగం, అదృశ్యత్వం, వస్తునిర్మాణం, పరభావత్వం, దూరదృష్టి, నిరాహారత్వం, వాక్యసిద్ధి, దూరశ్రవణం, కామరూపం.

సైన్యం-పదాతులు, సేనాముఖం, కుముదం, గణకం, వాహిని, ప్రళయం, సముద్రం, శంఖం, అనీకం, అక్షోహిణీ.

11. ఏకాదశ.

అధ్వం(మంత్ర) పంచముఖం, హృదయం శిరస్సు, శిఖ, కవచం, నేత్రం, అస్త్రం.

అస్త్రం-రుద్రశూల, రుద్రశక్తి, రుద్రచక్ర, రుద్రపాశ, రుద్రదండ, రుద్రపినాక, నారాయణబాణ, రుద్రగద, రుద్రఖడ్గ, రుద్రాత్మక.

ఆనందం-మనుష్య, మనుష్యగంధర్వ, దేవగంధర్వ, పితృలోకవాసు, అజానుజానదేవ, కర్మదేవత, దేవత, దేవేంద్ర, బృహస్పతి, ప్రజాపతి, బ్రహ్మ.

కరణం - సప్తకరణం, శకుని, చతుష్పాదం, నాగవం, కిమస్తుఘ్నం.

కర్పూరం - పోతాశ్రయ, భీమసేన, చంద్రభాస, నీశావాస, రజఃపుంజ, ఘనసార, జూటిక, హిమవాల, తుషార, హిమశీతల, పిచ్ఛక.

చేష్ట(శృంగార) - భావ, హావ, హేల, విలాస మాధుర్య, ధైర్య, విభ్రమ, లీల, కిలికించిత, మోట్టాయిత, తిలిత.

రుద్రులు-ఉగ్ర, సోమ, శర్మ, మృగవ్యాధ, రంతిజ, భితుక, అహిర్బుధ్న, పినాకి, పాదుకేశ్వర, కాపాలికేయ, భామ.

12. ద్వాదశ.

అధ్యాసం - అన్యోన్య, జీవ, వికార, చిహ్న, వర్ణ, విశేష, జాతి, ఆశ్రమ, నామ, రూప, సంస్కార, వేష, క్రియ.

ఆలింగనం - పుష్కర, వివిధక, ధృష్టక, పీడన, వృక్షరోహణ, లతావేష్టన, తిలతండులత, క్షీరనీరాయిత, ఊరూపగుహన, జఘనోప గుహన, స్తనాశ్లేష, లలాటకం.

ఆదిత్యకళ - తపిని, తాపిని, ధూమ్రి, మరీచి, జ్వాలినీ, రుచి, సుషుమ్న, భోగదా, విశ్వదా, విశ్వబోధిని, దారుణి, క్షమ.

ఆదిత్యులు - అర్యమ, మిత్ర, వరుణ, అర్క, భగ, ఇంద్ర, వివస్వంత, పూష్ణ, పర్జన్య, త్వష్ట, విష్ణు, అజఘన్య.

ఋషులు - పులస్త్య, పులహ, వసిష్ఠ, అంగీరస, భృగు, భరద్వాజ, గౌతమ, కశ్యప, దక్ష, క్రతు, జమదగ్ని, కౌశిక.

గంధర్వులు - తుంబుర, నారద, హాహా, హూహూ, విశ్వావసు, ఉగ్రసేన, వసురుచి, సర్వాను, చిత్రసేన, ఉర్ణాహ, ధృత

రాష్ట్రి, సూర్యవర్చ.

గ్రామికులు - రథభృత్, రథజ, రథచిత్ర, రథాశ్వ, అగ్రణి, సుషేణ, సేనజిత్, తార్క్ష్య, రక్త, అరిష్టనేమి, రుతజిత్, సత్యజిత్.

చుంబన - నిమిత్తక, సంఘటిక, స్ఫురితక, భ్రాంతిక, తిర్యగాయితక, అతిదృష్టక, ఉత్తరసంఘటితక, జిహ్వామేళనక, జిహ్వాక, అతిజిహ్వాయోగ, సీత్కార, దంశనక.

జాతకభావం - తను, కుటుంబ, సహోదర, బంధు, పుత్ర, శత్రు, కళత్ర, ఆయుః, ధర్మ, కర్మ, ఆయ, వ్యయ.

ప్రళయం-దశప్రళయం, యుగ, ప్రకృతి.

ప్రాణహారి - అగ్ని, శీతం, పిడుగు, నీళ్లు, వాయువు, ఆయుధం, విషం, మందు, ఆకలి, దాహం, రోగం, (ములివరామా)

మలం - వసాశుక్రమసృజ్మజ్జామూత్రవిడ్ఘ్రాణ కర్ణవిట్। శ్లేష్మాశ్రుదూషికాస్వేదః.

మాసం-(తెనుగు)చైత్రం, వైశాఖం, జ్యేష్ఠం, ఆషాఢం, శ్రావణం, భాద్రపదం, ఆశ్వ

యుజం, కార్తీకం, మార్గశిరం, పుష్యం, మాఘం, ఫాల్గుణం.

మాసం(అరవం)-చిత్రి, వైయ్యాసి, ఆని, ఆవణి, పెరటాశి, అల్పిశి, కార్తికి, మార్గళి, తై, మాశి, పంగుని.

మాసం(ఇంగ్లీషు) - జనవరి, ఫిబ్రవరి, మార్చి, ఏప్రెల్, మే, జూన్, జూలై, ఆగష్టు, సెప్టంబరు, అక్టోబరు, నవంబరు, డిశంబరు.

మాసం(హిందూస్థాని)- మొహరం, సఫర్, రబ్బీలవల్, రబ్బీసాని, జమాదిలావల్, జమాదిసాని, రజబు, షాబాల్, రంజాన్, షవ్వాల్, జిలకాత్, జిలహేద్.

రాజ్యప్రకృతి - రాజ్యమూలప్రకృతి చతుష్టయం, అష్టరాజ్యప్రకృతి.

రాసి - వృషభ, మేష, మిథున, కర్కాటక, సింహం, కన్య, తుల, వృశ్చిక, ధనస్సు, మకర, కుంభ, మీన.

రాక్షసులు-ప్రహేతి, పౌరుషేయ, వధ, దర్ప, వ్యాఘ్ర, క్రూర, ఆపస్సు, వాత, విద్యుత్, దివాకర, బ్రహ్మవేత్త, యజ్ఞవేత్త.

లింగం (జ్యోతి) - సౌరాష్ట్రే - సోమనాథం, శ్రీశైలే- మల్లికార్జునం, ఉజ్జయిని - మహాకాలం, ఓంకారం-అమరేశ్వరం, పరళ్యాం-వైద్యనాథం, డాకిన్యాం - భీమశంకరం, సేతుబంధం - రామేశం, దారుకావనే - నాగేశం, వారాణసి - విశ్వేశం, గౌతమి-త్ర్యంబకం, హిమాలయే-కేదారేశం, శివాలయే-దృష్ణేశం.

సర్పం-వాసుకి, కంకవీర, తక్షక, నాగ, ఇళాపుత్ర, శంఖపాల, అశ్వతర, ఐరావత, ధనంజయ, మహాపద్మ, కర్కోటక, కంబళ.

సత్వనతి- దేవసత్వ, యక్షసత్వ, గంధర్వసత్వ, నరసత్వ, నాగసత్వ, కాకసత్వ, వానరసత్వ, మునిసత్వ, పిశాచసత్వ, రాక్షససత్వ, కిన్నరసత్వ, ఖరసత్వ.

స్త్రీ(అప్సరస)-కృతస్థల, పుంజకస్థల, మేనక, సహకన్య, ప్రమోచంతి, విశ్వాచి, ఘృతాచి, ఊర్వశి, పూర్వచిత్తి, తిలోత్తమ, రంభ, భద్ర.

13. త్రయోదశ.

రాగం - రాగం, ద్వేషం, ఈర్ష్య, అసూయ, దంభం, దర్పం, అహంకారం, అరిషడ్వర్గం.

14. చతుర్దశ.

అర్థదోషం-హీనోపమ, అసమోపమ, పరుషం, వ్యర్థం,ఏకార్థం, సంశయం,విరుద్ధం, విరసం, అతిమాత్రం, హేతురహితం, నిరలంకృతి, అశ్లీలం, సహచరచ్యుతం, భిన్నం.

ఇంద్రియం-పంచకర్మేంద్రియం+5 జ్ఞానేంద్రియం-అంతఃకరుణచతుష్టయం.

తీర్థకులు(చార్వాక)- హేమచంద్ర, నాగచంద్ర, నేమిచంద్ర, మేఘచంద్ర, మాగచంద్ర, అర్హాత, ఆదినాథ, అగ్గళ,పార్శ్వనాథ, సౌగత, శృతికీర్తి, శ్రీమతి, కామరహిత, మునిస్వామి.

భువనం-సప్తోర్ధ్వలోకం సప్తాధోలోకం.

విద్య(మంత్ర)-అనంగ, చంద్ర, ఇంద్ర, లోపాముద్ర, సౌభాగ్య, షోడశ, మహావిద్య, శ్రీవిద్య, ఆత్మ, అగస్త్య, హాదవిద్య, కాదివిద్య, సాదివిద్య, శుద్ధవిద్య.

మనువు-స్వాయంభువ, స్వారోచిష, ఉత్తమ, తామస, రైవత, చాక్షుష, వైవస్వత, సూర్యసావర్ణి, దక్షసావర్ణి, బ్రహ్మసావర్ణి,

ధర్మసావర్ణి, భద్రసావర్ణి, దేవసావర్ణి,ఇంద్రసావర్ణి.

ముఖం - అంచితం, అధోముఖం, ఆకంపితం, ప్రకంపితం,ఆలోలితం,ఉల్లోలితం, ఉద్వాహితం, సమం, తిరశ్చీనం, సౌందరం, తుదం, వితుదం, పరావర్తం, పరివాహితం.

యోగినులు (సంప్రదాయ)- సర్వసంక్షోభిణి, సర్వవిద్రావిణి, సర్వాకర్షిణి, సర్వాహ్లాదిని, సర్వసమ్మోహిని, సర్వస్తంభిని, సర్వజృంభిణి, సర్వవశంకరి, సర్వరంజని, సర్వోన్మాదిని,సర్వార్థసాధని, సర్వసంపత్ప్రపూరణి, సర్వమంత్రమయి, సర్వద్వంద్వక్షయంకరి.

వస్తువు-లక్ష్మీః కౌస్తుభపారిజాతకసురా ధన్వంతరిశ్చంద్రమా। గావః కామదుహాః సురేశ్వరగజో రంభాదిదేవాంగనాః। అశ్వస్సప్తముఖో విషం హరిధనుః శంఖోమృతం చాంబుధే। రత్నానీహచతుర్దశప్రతిదినం కుర్వ్యుః సదామంగళం॥

విద్య-చతుర్వేదం, షడంగం, ధర్మశాస్త్రం, పురాణం, మీమాంసం, తర్కం.

సృష్టి-పిశాచ, యక్ష, రాక్షస, గుహ్యక, ఐంద్ర, బ్రహ్మ, సోమ, ప్రాజాపత్య, పశు, పక్షి, సర్ప, మృగ, వృక్ష, మనుష్య.

15, పంచదశ.

అవతారం-సనక, సనందన, సనాతన, సనత్కు
మార, నర, నారాయణ, కపిల, ఋషభ,
నారద, హయగ్రీవ, దత్తాత్రేయ, మోహిని,
యోగపతి, వ్యాస, ధన్వంతరి.

అంగం(నిర్గుణయోగ)-యమ, నియమ, త్యాగ,
మౌన, దేశ, కాల, ఆసన, మూలబంధ,
దేహసామ్య, దృక్స్థితి, ప్రాణాయామ, ప్ర
త్యాహార, ధ్యాన, ధారణ, సమాధి.

దోషం-రంగు, ర క్తి, రీతిదోరి, కంపిత, చింతిత,
అనునాసిక, శిరోద్గత, కంఠకుంచన, విక్లిష్ట,
నీరస, నిష్ఠుర, దుశ్రావ్య, చితాంత, పురు
ష, శృతిహీనం.

బానిస-ఇంటిబానిస, క్రయబానిస, చెందిన
బానిస, దాయబానిస, అకాలబానిస,
ఋణవిమోచనబానిస, యుద్ధమందుదొరి
కినబానిస, పణజితుడు, తానేబానిసయగు
వాడు, చెడినబానిస, చేయబడినబానిస,
కూటిబానిస, బడబాభృత్యుడు, కుదువ
బానిస, ఆడబానిస.

స్థానం (కళా) - వ్రేలు, మెడిమ, క్రిందికాలు, మోకాలు, జఘనం, పిక్కలు, ఎద, కుచం, కక్షు, కంఠం, ముఖం, పెదవి, కన్ను, ఫాలం, తల.

స్థానం(నిశ్చయ) ఆరణ్యులు, వైశ్యసమూహం, సేనాసమూహం, పంచాయతి, పొలిమేర గలశిన రెండుగ్రామ వాసులు, గ్రామస్థులు, నగర వాసులు, కూటస్థులు, శ్రేణీయులు or యూథపులు, పండితులు, వర్గస్థులు, కుల స్థులు, గుళీకులు, ప్రాడ్వివాకుడు, రాజు,

16. షోడశ.

ఉపచారం-స్వాగతం, పాద్యం, అర్ఘ్యం, ఆసనం ఆచమనీయకం, మధుపర్కం, ఆచమః, స్నానం, వసనం, ఆభరణం, గంధం, పుష్పం, ధూపం, దీపం, నైవేద్యం, వందనం.

కళ-ప్రాణం, శ్రద్ధ, పంచభూతం, ఇంద్రియం, మనస్సు, అన్నం, సామర్థ్యం, తపస్సు, మంత్రం, యజ్ఞం, స్వర్గాదిలోకం, ప్రాణి సమూహం.

కళ (శశి) - అమృత, మానద, పూష, తుష్టి, పుష్టి, రతి, ధృతి, శశినీ, చంద్రిక, కాంతి, జ్యోత్స్న, శ్రీప్రీతి, అంగద, పూర్ణ, పూర్ణామృత, కామదాయిన్య.

కళ (సదాశివ)- నివృత్తిశ్చప్రతిష్ఠాచ విద్యాశాంతి స్తథైవచ। ఇందిరాదీపికాచైవ రేచికామోచికాపరా। సూక్ష్మాసూక్ష్మామృతాజ్ఞానా మృతాశ్చాప్యాయినీతథా॥

చక్రవర్తి-గయాంబరీషౌశశిబిందవ్యనంగా పృథుర్మరుత్వన్మరుతౌసుహోత్రః। రామాదిలీపోన్నృగరంతిదేవా యయాతిమాంధాత్ర

భగీరథాశ్చ॥ or మంధాత, నహుష, అం
బరీష, సగర, పృథు, హేహయః, ధర్మసు
త, నళ, దశరథ, రామ, యయాతి, య
దు, ఇక్ష్వాకు, విభీషణ, భరత, ఉత్తాన
పాద.

దానం-గావస్సువర్ణమహిషీ రత్నానిచసరస్వ
తీ। తిలాఃకన్యాగజాశ్వాశ్చ శయ్యావస్త్రం
తథాక్షితిః । ధాన్యంచవేశ్యా ఛత్రంచ
గృహంసోపస్కరాన్వితం ఏతాన్యేవమ
హాదేవి మహాదానానిషోడశః॥

దేవత (ఆకర్షిణి)-బుద్ధి, అహంకార, శబ్ద, స్ప
ర్శ, రూప, రస, గంధ, చిత్త, ధైర్య
స్మృత్య, నామ, బీజ, ఆత్మ, అమృత
శరీర, కామ.

దేవత (పూర్వాపరపక్షతిథి)-కామేశ్వరి, భగ
మాలిని, నిత్యక్లిన్న, భేరుండ, వహ్నివాసిని,
మహావజ్రేశ్వరి, శివదూతి, త్వరిత, కుళ
సుందరి, నిత్య, నీలపతాకిని, విజయ, సర్వ
మంగళ, జ్వాలామాలిని, చిత్ర, మహా
నిత్య.

ధ్వని-1. అత్యంతతిరస్కృతా వివక్షితవాచ్య ధ్వని.

2. అక్రమితావివక్షితవాచ్యధ్వని.

3. శబ్దశక్తిమూలాలంకారధ్వని.

4. శబ్దశక్తిమూలవస్తుకృతవస్తుధ్వని.

5. స్వతస్సిద్ధార్థశక్తిమూలవస్తుకృతవస్తుధని.

6. వస్తుకృతాలంకారధ్వని.

7. అలంకారికృతవస్తుధ్వని.

8. అలంకారకృతాలంకారధ్వని [వస్తుధ్వని.

9, కవిప్రౌఢోక్తిసిద్ధార్థ శక్తిమూలవస్తుకృత

10. కవిప్రౌఢోక్తి సిద్ధార్థ శక్తిమూలవస్తుకృతాలంకారధ్వని.

11. కవిప్రౌఢోక్తిసిద్ధార్థశక్తి మూలాలంకారకృతవస్తుధ్వని.

12. కవిప్రౌఢోక్తిసిద్ధార్థశక్తి మూలాలంకారకృతాలంకారధ్వని.

13. కవినిబద్ధవక్తృప్రౌఢోక్తిసిద్ధార్థశక్తిమూలవస్తుకృతవస్తుధ్వని.

14. కవినిబద్ధవక్తృప్రౌఢోక్తిసిద్ధార్థశక్తిమూలవస్తుకృతాలంకారధ్వని.

15. కవినిబద్ధవక్తృప్రౌఢోక్తిసిద్ధార్థశక్తిమూలాలంకారకృతవస్తుధ్వని.

16. కవి నిబద్ధవక్తృప్రౌఢోక్తి సిద్ధార్థ శక్తి మూలాలంకార కృతాలంకారధ్వని.

పదార్థం-(గౌతమన్యాయ) - ప్రమాణ, ప్రమేయ,సంశయ,ప్రయోజన,దృష్టాంత, సిద్ధాంత,అవయవ, తర్క,నిర్ణయ, వాద, జల్ప, వితండ, హేత్వాభాస, ఛల, జాతి, నిగ్రహస్థానం.

మాతృకలు-గౌరి, పద్మ, శచి, మేధ, సావిత్రి, విజయ, జయ, దేవసేన, స్వధ, స్వాహామాతరః, లోకమాతరః, శాంతి, పుష్టి, ధృతి, తుష్టి.

రాగం-త్రయోదశరాగం, ఇచ్ఛ, భక్తి,శ్రద్ధ.

విమానం- దేవ, గంధర్వ, గరుడ, సిద్ధ, సాధ్య, చారణ, యక్ష, రాక్షస,కింపురుష, కిన్నర, ధాతృ, భారతి, విష్ణు, లక్ష్మి, మహాదేవ, గౌరి.

వికారం-5 జ్ఞానేంద్రియం,5 కర్మేంద్రియం,మనోబుద్ధిఅహంకారం,రజస్సత్వతమోగుణం.

శైవం-ఊర్ధ్వం, అనాది, ఆది, మహా, భేదం, అభేదం, అంతరం, గుణ, నిర్గుణ, అధ్వ, యోగ, జ్ఞాన, అణు, క్రియ, చతుష్పాద, శుద్ధ

సమాధి - భూతకాయ, విషయ, సిద్ధనిరోధ, బోధ, విశ్వరూప, విశ్వరూపక, విశ్వలయ, శివజ్ఞాన, శబ్దానువిద్ధ, తత్వలయ, సవికల్పక, ఆనంద, నిర్వికల్ప, సంచార, ఆగాధ, అంతః.

సంస్కారం-గర్భాదానం, పుంసవనం, సీమంతం, జాతకర్మ, నామకరణం, అన్నప్రాశనం, చౌలం, ఉపనయనం, ప్రాజాపత్యం, సౌమ్యం. ఆగ్నేయం, వైశ్వదేవం, గోదానం, సమావర్తనం, వివాహం, అంత్యకర్మ.

---

17. సప్తదశ.

తత్త్వం - 5 జ్ఞానేంద్రియం, 5 కర్మేంద్రియం 5 వాయువులు, మనస్సు, బుద్ధి. (సూక్ష్మ శరీరం).

దోషం (కావ్య) - అప్రయుక్తం, అపుష్టార్థం, నేయార్థం, అసమర్థం, నిరర్థకం, గ్రామ్యం, చ్యుతసంస్కారం, అన్యార్థం, అశ్లీలం అప్రతీతం, అప్రయోజనం, క్లిష్టం, సందిగ్ధం విపరీతధిప్రదం, అవిమృష్టవిధేయం, పరుషం, వాక్యదోషం.

---

18. అష్టాదశ.

అభిమానులు-విశ్వ, వ్యావహారిక, చిదాభాస, విరాట్, వైశ్వానర, వైరాజస, తైజస, ప్రాతిభాసిక, స్వప్నకల్పిత, హిరణ్యగర్భ, సూత్రాత్మ, ప్రాణ, ప్రాజ్ఞ, పారమార్థిక అపరిచ్ఛిన్న, ఈశ్వర, అంతర్యామి, అవ్యాకృత.

కావ్యలక్షణం (మహా)-నగరం, ఆర్ణవం, శైలం, ఋతువు, చంద్రోదయం, సూర్యోదయం, ఉద్యానం, జలక్రీడ, మధుపానం, రతోత్సవం, విప్రలంభం, వివాహం, పుత్రోత్పత్తి. మంత్రం, ద్యూతం, యాత్ర, యుద్ధం, నాయకాభ్యుదయం.

గణం-దేవ, సిద్ధ, దైత్య, అసుర, గరుడ, కిన్నర, నైరృతి, కింపురుష, గాంధర్వ, యక్ష, నాగ, భూత, పైశాచ, ఉరగ, అంతర, ముని, ఆకాశవాసి, భోగభూమివాసి.

దోషం-జనన, మరణ, రాగ, ద్వేష, జర, రోగ, మద, మోహ, స్వేద, ఖేద, విషాద, నిద్ర, కాంక్ష, క్షుధ, తృష, భ్రమ, చింత, క్లేశం.

నాటకం-నాటిక, త్రోటకం, గోష్టి, సట్టకం, నాట్యరాసకం, ప్రస్థానం, ఉల్లాపి, కావ్యం, ప్రేంఖణం, రాసకం, సల్లాపకం, శ్రీగదితం, శిల్పకం, విలాశికా, దుర్మల్లికా, ప్రకరిణి, హల్లీశః, భాణికా.

పదం (వ్యవహార)-అప్పిచ్చుట, తనసొత్తు అన్యు నివద్ద నమ్మిక చేతనుంచుట, వ్యాపారము చేయుట, అన్యునికిచ్చినసొత్తు మరల నపే క్షించుట, పనిచేయ నొప్పుకొని చేయకుం డుట, పనివారి కూలియివ్వకపోవుట, ఒకని సొత్తును మరియొకడు వాని అనుమతి లేక వి క్రయించుట, సరకును విక్రయించికొన్నవా నికిసరకు నివ్వకుండుట, తానుకొన్నసొత్తు యొడను తృప్తిలేకుండుట, పాషండులు ని బంధనలతిక్రమించుట, భూభాగములలో హెచ్చుతక్కువలనుగురించి వివాదం, వివా హసంబంధవివాదం, భాగ్యము కుమారులు పంచుకొనుట, శరీరదార్ఢ్యముగలఅహంకా రుల సాహసం, దేశముజాతి మొదలగువా

నిని నిందించుట, నేరములు చేయుట, జూ
దమాడుట, తక్కినవి.

పరివారకః (విష్ణు)-గరుడ, విష్వక్సేన, అక్రూ
రః, బలి, నారద, క్షేత్రపాలక, శివ, బ్రహ్మ,
ముకుంద, గదాధర, ప్రహ్లాద, ఆంజనేయ, శౌ
నక, విభీషణ, శుక, అర్జున, పారాశర్య, శేష.

పరివారకః (శివ)-నంది, భాస్కర, గణపతి,
మాతృకలు, పితృదేవత, సరస్వతి, కుమా
రస్వామి, శక్తి, సుబ్రహ్మణ్య, కేశవ, భృం
గీశ్వర, భైరవ, బాణాసుర, రావణ, చం
డీశ్వర, క్షేత్రపాల, విట, చంద్ర.

పురాణం (బ్రహ్మ)-బ్రాహ్మం, పద్మం.
(విష్ణు)-వైష్ణవం, భాగవతం, నార
దీయం, గారుడ.
(సూర్య)-బ్రహ్మవైవర్త
(అగ్ని)-ఆగ్నేయం.
(శివ)-శైవం, మార్కండేయం, భవి
ష్యత్, లింగ, వారాహి, స్కాం
దం, వామన, కౌర్మ, మాత్స్య,
బ్రహ్మాండం.

పురాణం (ఉప)-సనత్కుమార, నారసింహ, నంది, శివధర్మం, దుర్వాసం, నారద, కపిల, మను, ఉశన, బ్రహ్మాండ, వరుణం, కాళి, వసిష్ఠ లింగ, సాంబ, సౌర, పరాశర, మరీచి, భార్గవ.

భాష-అంగ, అరుణ, కలింగ, కౌశిక, కాంభోజ, కొంకణ, కోసల, సాల్వ, సింహళ, సింధు, చీన, శోనక, ద్రవిడ, తుళు, బర్బర, మాఘ, మహారాష్ట్ర, బంగాళ.

విద్య-చతుర్దశవిద్యలు, ఆయుర్వేదం, ధనుర్వేదం, గాంధర్వం, అర్థశాస్త్రం.

శక్తి-శక్తిపీఠం, లంక-శాంకరి, కంచి-కామాక్షి, ప్రద్యుమ్న-శృంఖలాదేవి, క్రౌంచ-చాముండాదేవి, అలంపురి-జోగులాంబ, శ్రీశైలం-భ్రమరాంబిక, కొల్లాపురి-మహాలక్ష్మి, జ్వాలా-జ్వాలాముఖి, పిఠాపురం-పురుహూతిక, వాసర-సరస్వతి, కన్యాకుమారి-కౌమారి, ప్రయాగ-మాధవి, ఉడ్యాణ-గిరిజాదేవి, కాశి-విశాలాక్షి, మాణిక్య-చిత్రకోటిక, కాత్యాయని-కాత్యా

యని, అయశ్చితం - కామరూపిణీ, జంబు
కేశ్వరి-అఖిలాంషి.

స్మృతి-మను, అత్రి, హారిత, విష్ణు, యాజ్ఞవల్క్య, ఉశన, అంగీరస, యమ, ఆపస్తంబ, సంవర్త, కాత్యాయన, బృహస్పతి, పరాశర, శంఖలిఖిత, దక్ష, గౌతమ, శాతాతప, వసిష్ఠ.

N. B. కృతయుగం-మను స్మృతి, ద్వాపరయుగం - శంఖలిఖిత స్మృతి, త్రేతాయుగం - గౌతమస్మృతి, కలియుగం-పరాశరస్మృతి.

సంఘం (మహా) - మంత్రిక, పాలక, విచారక, ఆ ప్తక, వీర, సాక్షి, ఆవేద, శిల్పి, హోమక, వృత్తిసూచక, వినిమయక, విద్వాత్, ఆర్జక, పరీక్షక, శాసక, వణిక్, వినియోక్తృ, న్యాయ.

---

19. ఏకోనవింశతి.

తత్వం - 10 జ్ఞానకర్మేంద్రియం, 5 వాయువులు, 4 అంతఃకరణం.

20. వింశతి.

ఉపసర్గ-ప్ర, పరా,అప,సం, అను, అవ, నిస్ or నిర్, దుస్ or దుర్, వి, ఆ, ని, ఉప, అధి, అపి, అతి, సు, ఉద్, అభి, ప్రతి, పరి.

నిధి (మహా క్తిక)-చంద్ర, మేఘ, శంఖ, శుక్తి, మత్స్య, ఎండ్రకాయ, మకరం, ఉడుము, తామర, అరటి, పోక, చెరుకు, వడ్లు, వెదురు, ఏనుగకోర, పందికోర, ఆవుపండ్లు, పాము, కొంగ, ఉత్తమస్త్రీకంఠం.

మతం-చార్వాక, చార్వాకైకదేశిక, సౌగత, జైన, అర్హంత, పాంచరాత్ర, సాంఖ్య, బౌద్ధ, క్షపణ, లౌకిక, పాతంజలి, పాతంజలి, మాంత్రికశైవ వీరశైవ, రుద్రకాళభైరవ యామళ, భాట్టప్రభాకర, పాశుపత, ద్వైతం, శాక్తేయ, వైశేషిక, కాపాలికమహావ్రత, గాణాపత్యసౌర.

21. ఏకవింశతి.

అవతారం - బ్రహ్మణి, యజ్ఞవరాహ, నారద, నారాయణ, కపిల, దత్త, యజ్ఞ, ఉరుక్రమ, పృథుచక్రవర్తి, మీన, కూర్మ, ధన్వంతరి, మోహిని, నరసింహ, వామన, పరశురామ, వ్యాస, శ్రీరామ, రామకృష్ణ, బుద్ధ, కల్కి.

చిహ్నం (రాజ)-కిరీటం,కోట, శంఖం, సింహం, చక్రం, ఛత్రం, ధ్వజ, సముద్రం, దీపం, చామరం, తోరణం, మకరం, వృషభం గజ, ఉదకుంభ, మురజం, తాంబేలు, ఆసనం,అంబారి,పుష్పమాల,మత్స్యద్వయం

దాత-కుముణ, శంబి,సంధిమత,కారి, సగర అక్రూర, శిశుపాల, నల్లి, దుర్దమారి, అతిమాంత, దంతవక్త్ర, పారి, నిర్మృతి,హరిశ్చంద్ర, పళిలి, భేక, సగార, కర్ణ, ఓరి, మలయ, నళం.

నరకం- తామిస్రం, కాలసూత్రం, సంప్రతాపనం, అసిపత్రవనం, శాల్మలీనది, అంధతామిస్రం, మహానరకం, సంఘాతం, లో

హాదారకం, మహారౌరవం, సంజీవనం, కాకోలం, లోహశంకు, రౌరవం, మహావీచి, కుడ్మలం, మృజీషం, సరకం, తపనం, పూతి మృత్తికం, సంధానం.

యాగం-అగ్నిష్టోమం, అధిరాత్రం, చాతుర్మాస్యం, పార్వణం, అత్యగ్నిష్టోమం, ఆప్తోర్యామం, నిరూఢపశుబంధం, శ్రాద్ధం, ఉక్థ్యం, అగ్న్యాధేయం, ఆగ్రాయణం, శ్రావణి, షోడశి, అగ్నిహోత్రం, సౌత్రామణి, ఆగ్రకాయణి, వాజపేయం, దర్శపూర్ణమాసం, అష్టకం, చైత్రి, అశ్వయుజం.

22. ద్వావింశతి.

దోషం (వాక్య)- అక్రమం, వాక్య సంకీర్ణం. న్యూనోపమ, యతిభంగం, వాక్యగర్జితం, విసంధి, వ్యాకీర్ణం, అధికోపమ, పతత్ప్ర కర్షం, అవచనం, ప్రక్రమభంగం, అధిక పదం, సమాప్తపునరాత్తం, భిన్నలింగం, పునరుక్తి, వాచ్యవివర్జితం, అస్థానసమాసం, అక్రియం, అపూర్ణం, అరీతి, ఛందోభంగం, సంబంధవర్జితం.

శ్రుతులు - గహ్వరి, నిష్కళ, గూఢ, సకల, (షడ్జము) మధుర, ఆవళి, ఏకాక్షరి (ఋషభ) భృంగజాతి- పరెంగిత (గాంధార)రంజకి, ఫ్పూర్ణ, అలంకారిణి, వాంశ (మధ్యమ) రేణుకి, లలిత, తస్థి, వాంసకి (పంచమ) భాషాంగి, వర్తికి, సంపూర్ణ (దైవత) ప్రసన్న, సర్వవ్యాల (నిషాద).

24. చతుర్వింశతి.

గురువు-5 భూతం, సూర్యుడు, చంద్రుడు, కపోతం, అజగరం, సముద్రం, శలభం, భృంగం, స్తంబేరం, సరఘు, హరిణం, జలచరం, పింగళ, గరరం, కుమారిక, శరకార, దందశూక, పూర్ణనాభి, గణుందురు, గురు రండిభం.

గుణం-రూప, సంఖ్య, విభాగ, స్నేహ, దుఃఖ, ధర్మ, రస, పరిమాణ, పరత్వ, అపరత్వ, శబ్ద, ఇచ్ఛ, అధర్మ, గంధ, పృథక్త్వ, గురుత్వ, బుద్ధి, ద్వేష, సంస్కార, స్పర్శ, సంయోగ, ద్రవత్వ, సుఖ, ప్రయత్న.

తత్వం-5 జ్ఞానేంద్రియం,
5 కర్మేంద్రియం,
5 విషయం,
5 భూతం,
4 అంతఃకరణం.

---

25. (పంచవింశతి.)

తత్వం-చతుర్వింశతితత్వం, జ్ఞాత.

26. (షడ్వింశతి).

ఛందస్సు-ఉక్త, అత్యుక్త,మధ్యా,ప్రతిష్ఠా,సు
ప్రతిష్ఠా,గాయత్రి,ఉష్ణిక్,అనుష్టుప్,బృహతి,
పంక్తి, త్రిష్టుప్, జగతి, అతిజగతి, శక్వ
రి, అతిశక్వరి, అష్టి, అత్యష్టి,ధృతి, అతిధృ
తి, కృతి, ప్రకృతి, ఆకృతి,వికృతి, అకృతి,
సుకృతి, ఉత్కృతి.

తత్వం-పంచవింశతితత్వం, ఈశ్వర.

27. (సప్తవింశతి).

తత్వాం-షడ్వింశతితత్వాం, పరమాత్మ.

నక్షత్రం-అశ్విని, భరణి, కృత్తిక, రోహిణి, మృగశిర, ఆర్ద్ర, పునర్వసు, పుష్యమి, ఆశ్లేష, మఖ, పుబ్బ, ఉత్తర, హస్త, చిత్త, స్వాతి, విశాఖ, అనూరాధ, జ్యేష్ఠ, మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ, శ్రవణ, ధనిష్ఠ, శతభిష, పూర్వాభాద్ర, ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి.

యోగం-విష్కంభం, ప్రీతి, ఆయుష్మాన్, సౌభాగ్యం, శోభనం, అతిగండం, శూలం, గ్రుసం, వజ్రం, వర్యాన్, సిద్ధం, సుకర్మం, గండం, వ్యాఘాతం, సిద్ధి, పరిఘం, సాధ్యం, ధృతి, వృద్ధి, హర్షణం, వ్యతీపాతం, శివం, శుభం, శుభ్రం, బ్రాహ్మ్యం, ఐంద్రం, వైధృతి.

28. (అష్టవింశతి).

ఆగమం. కామికం, యోగజం, చింత్యం, కార ణం, అజితం, దీప్తం, సూక్ష్మం, జగతి,అం శుమానం, సుప్రభేదకం, విజయం, నిశ్వా సం, స్వాయంభువం, అనలం, వీరం, రౌర వం, మకుటం, విమలం, చంద్రజ్ఞానం, బిం బం, ప్రోద్గీతం, లలితం, సంతానకం, స్వా రోత్తమని; పారమేశ్వరం, కిరణం, భేదం, వాతూలం.

ఆచార్యులు (యోగ)-సోమశర్మ, నకులీశ, శ్రీ కంఠేశ్వర, లోకాక్ష, అత్రి, గుహావాసి, శ్వేతపదాన, జనిపత్య, సుబాలక, శిఖండి, మదన, దధివాహ, గౌతమ, జటామాయ. సుహోత్ర, వృషభ, వేదశిర, అట్టహాస. సహిష్ణు, కంక, ఉగ్ర,. గోకర్ణ, దారుక, లాంగులి,మహాకాయ, శూలి,దండి,ముండి.

నక్షత్రం-సప్తవింశతినక్షత్రం+అభిజిత్ నరకం (రాజ)-140 మంత్రినరకంచూడుము.

30.

ఉపపాతకం-గోవధోऽయాజ్యసంయాజ్యం పార
దార్యాత్మవిక్రయః। గురుమాతృపితృత్యా
గః స్వాధ్యాయాగ్న్యోః సుతస్య చ। పరివి త్తి
తానుజేన పరివేదనమేవ చ । తయోర్దానం
చ కన్యాయా స్తయోరేవ చ యాజనం। క
న్యాయా దూషణం చైవ వార్ధుష్యం వ్ర
తలోపనం। తటాకారామదారాణా మపత్య
స్య చ విక్రయః। వ్రాత్యతా బాంధవత్యాగో
భృత్యా ధ్యాపనమేవ చ । భృతాచ్చాధ్య
యనా దాన మపణ్యానాంచ విక్రయః। స
ర్వాకరేష్వధీకారో మహాయంత్ర ప్రవ ర్త
నం। హింసౌషధీనాం స్త్ర్యా జీవోऽభిచారో
మూలకర్మ చ । ఇంధనార్థ మశుష్కా-
ణాం ద్రుమాణామవపాతనం । ఆత్మార్థం
చ క్రియారంభో నిందితాన్నాదనం తథా।అ
నాహితాగ్నితా స్తేయ మృణానామనపక్రి
యా। అసచ్ఛాస్త్రాధిగమనం కౌశీలవ్యస్య
చ క్రియా। ధాన్యకుప్యపశు స్తేయం మద్య

పస్త్రీనిషేవణం। స్త్రీశూద్ర విట్ క్షత్ర వ
ధో నాస్తిక్యం చోపపాతకం॥

32.

ఉపచారం-ధ్యాన, ఆవాహన, ఆసన, పాద్య, అర్ఘ్య, ఆచమన, స్నానం, వస్త్రం, యజ్ఞసూక్త, భూషణ, గంధ, అక్షత, పుష్ప ధూప, దీప, నైవేద్యం, ముఖవాసన, నీరాజన, దర్పణ, ఫలార్పణ, తాంబూల, ప్రదక్షిణ, నమస్కార, స్తోత్ర, పురాణపఠన, ఛత్ర, చామర, వ్యజన, శయ్య, సంగీత, నృత్యవాద్య, ఆత్మారోప.

నరకం-నరకాష్టకం, మహానరకాష్టకం, రాజనరకాష్టకం, రాజరాజనరకాష్టకం.

విద్య (శిల్ప)-విశ్వధర్మం, విశ్వేశం, విశ్వసారం, వృద్ధం, ధావటం, నళం, మయం, హనుమతి, భాను, కల్పాఖ్యం, సృష్టం, మానసారం, వస్తువిద్యాపతి, పారాశర్యం, హారికం, చైత్రికం, వాస్తుబోధం, విస్తారం, ఐంద్రం, వజ్రం, సౌమం, విశ్వకాశ్యపం, మహాతంత్రం, విశాలం, చిత్రం, కాపిల

కాలయూపం, కామసంహితం, సాత్వికం, విశ్వబోధం, ఆదిసారం, బహుశ్రుతం, మానభేదం.

33.

గుణం-నిర్వేదం, శ్రమం, దైన్యం, జాడ్యం, గ్లాని, త్రాసం, శంక, ఆర్తి, రోషం, గర్వం, ఆవేగం, ధృతి, స్మృతి, చాపలం, ఉగ్రత, అవహిత్థ, త్రప, విషాదం, మదం, ఆలస్యం, వితర్కం, సుప్తి, ఔత్సుక్యం, నిద్ర, మోహం, బోధం, మృతి, అసూయ, ఆధ్యానం, అపస్మారం, ఉన్మాదం, అపస్మృతి, ముదం.

వాద్యం (తంత్రి)-విపంచికి, చిత్రికి, చిత్రఘోషావళి, తులాష్టి, కూర్మకి, కుబ్జకి, పరివాదిని, కిన్నరి, తుంబురి, తిసతి, రావణ, హస్త, రవాబుకిన్నరి, రవాబుచకళ, వల్లకి, అళావిని, అనాదవిధ, కచ్ఛపవీణ, నారదవీణ, ఏకక్రంజ, సుందరి, సారంగిణీ, బ్రహ్మవీణ, స్వరవీణ, భారతి, అలాబువల్లకి, అకాశవీణ, అంతర్వీణ, రుద్రవీణ, మురళ్ళృంగి, పాయిని, రాగమాలిని, కాలకి.

34.

చెన్నపట్టణం -(తండియార్పేట, చాకలపేట, రాయపురం,కాశిబుగ్గ) (పెద్దనాయనిపేట, పెద్దమాలపల్లె, పెరేరాతోట) ముత్యాలపేట, అక్కిపాళెము, కోట,) (పెరంబూరు, వేసరవాడ) (చూళె, పురశావాకం, పెద్దమెట్టు, వేపేరి, కొత్తపేట, ఎళుంబూరు, కోమలేశ్వరపురం) కీళ్పాకము, సేతుపట్టు, నుంగంబాకం,మక్కేతోట) (పుదుపాకం, చింతాద్రిపేట, నరసింగపురం, తిరువల్లికేణి, తిరువటేశ్వరునిపేట) (మైలాపూరు, ఆళ్వారుపేట, రాయపేట, మీర్సాపేట, కృష్ణాంపేట తేనాంపేట).

36.

తత్వం-5 భూతం, 10 వాయువు, 5 జ్ఞానేంద్రియం, 5 కర్మేంద్రియం, 5 విషయం, 4 అంతఃకరణం, విద్య, అవిద్య. (or)5 భూతం, 5 కర్మేంద్రియం, 5 జ్ఞానేంద్రియం, 5 విషయం, ప్రకృతి, బుద్ధి, అహంకారం, మనస్సు, మాయ, కాల, నియతి, కల,

విద్య, రాగ, పురుష, సదాశివ, ఈశ్వర, శుద్ధవిద్య, శివ, శక్తి.

రాగం-రామక్రియ, ఘూర్జరి, బంగాళి, పహాడి, వరాళి, మంగళకౌశికి, కాంభోజ, పదమంజరి, శ్రీరాగ, దేశాక్షి, ధాళి, నారాయణి, కల్యాణి, ఆహరి, భిల్లకి, సారంగ, ధన్యాసి, అఠాణ, కురంజి, శంకరాభరణ, నాటి, బిలహరి, మేఘవిరంజి, ఆరభి, మాళవి, వసంత, గుండక్రియ, దేవగాంధారి, సింధు, తోడి, భూపాళి, భైరవి, దేశి, గౌళ, సావేరి, మధ్యమావతి.

45.

సాధనం (మంత్ర)-మంత్రచక్రం, షడామ్నాయం, గురుపరంపర, సంప్రదాయరహస్య, ఋషి, దేవత, ఛందస్సు, హృదయన్యాస, బీజ, శక్తి, కీలక, అక్షర, దేవత, అధిదేవత, రూప, ఆకృతి, ధ్యాన, స్వభావ, మైత్రి, సమయ, గర్భ, ప్రసవ, విఘ్న, ఋతు, జన్మ, స్థిత, అవస్థ, స్వర, ప్రకృతి, వికృతి' ప్రియ, మంత్రపల్లవ, మంత్రప

యోగ, మంత్రోపసంహార, మంత్రసం
స్కార, మంత్రశిక్ష, మంత్రరక్ష, కవచ,
పంచపాద, పంచకృత్య, పంజర, మాలిక,
మూలక, తంత్ర, అస్త్రక్య.

51.

అర్థం (వర్ణ)-అం, ఆం, ఇం, ఈం, ఉం, ఊం,
ఋం, ౠం, ఌం, ౡం, ఏం, ఐం, ఓం,
ఔం, అః, అః, కవర్గం, చవర్గం, తవర్గం,
టవర్గం, పవర్గం, యం, రం, లం, వం,
శం, షం, సం, హం, ళం, క్షం.

56.

ఉత్పత్తి-(జాతి+గుణ+క్రియ+ద్రవ్య)

1. ఉపాత్తగుణనిమిత్త జాతిభావ స్వరూపో
త్పత్తి. [పోత్పత్తి.
2. ఉపాత్తక్రియానిమిత్త జాతిభావ స్వరూ
3. ఉపాత్తగుణనిమిత్త జాత్యభావ స్వరూ
పోత్పత్తి.
4. ఉపాత్తక్రియానిమిత్త జాత్యభావ స్వరూ
పోత్పత్తి. [త్తి.
5. ఉపాత్తనిమిత్త జాతిభావ స్వరూపోత్పత్తి

6. ఉపాత్తనిమిత్త జాత్యభావ స్వరూపో
త్ప్రేక్ష.

7. ఉపాత్తగుణనిమిత్త జాతిభావ హేతూ
త్ప్రేక్ష.

8. ఉపాత్తక్రియానిమిత్త జాతిభావ హేతూ
త్ప్రేక్ష. [త్ప్రేక్ష.

9. ఉపాత్తగుణనిమిత్త జాత్యభావ హేతూ

10. ఉపాత్తక్రియానిమిత్త జాత్యభావ హే
తూత్ప్రేక్ష. [క్ష.

11. ఉపాత్తగుణనిమిత్త జాతిభావఫలో త్ప్రే

12. ఉపాత్తక్రియనిమిత్త జాతిభావ ఫలో
త్ప్రేక్ష. [త్ప్రేక్ష.

13. ఉపాత్తగుణనిమిత్త జాత్యభావ ఫలో

14. ఉపాత్తక్రియానిమిత్త జాత్యభావ ఫలో
త్ప్రేక్ష.

దేశం-అంగ, అరుణ, అవంతి, ఆంధ్ర, లాట, యవన, ఓడ్ర, కర్ష, కళింగ, కన్నడ, కర్ణాటక, కాశి, కాశ్మీర, గాంధార, కాంభోజ, కరాట, కుడుపూ, కొడగు, కుంతల, కుళింద, ఘూర్జర, కేకయ, కేరళ, కొంక

ణ, కొల్ల, కోసల, శక, సౌవీర, సాల్వ, సిం
హళ, సింధు, చీన, సూరసేన, చోల, శోన
క, ద్రవిడ, తుళు, కొంకణ, నిషధ, నేపాళ,
పాంచాల, భర్బర, పల్లవ, పాండ్య, పుళిం
ద, పోష, మాగధ, మత్స్య, మహారాష్ట్ర,
మలయాళ, మాళవ, యుగంధర, వంగ,
వంగాల, విదర్భ.

60.

సంవత్సరాః-ప్రభవ, విభవ, శుక్ల, ప్రమోదూత,
ప్రజోత్పత్తి, ఆంగీరస, శ్రీముఖ, భవ,
యువ, ధాతు, ఈశ్వర, బహుధాన్య, ప్ర
మాది, విక్రమ, విషు, చిత్రభాను, స్వభా
ను, తారణ, పార్థివ, వ్యయ, సర్వజిత్, సర్వ
ధారి, విరోధి, వికృతి, ఖర, నందన, విజయ,
జయ, మన్మథ, దుర్ముఖి, హేవిళంబి, వి
ళంబి, వికారి, శార్వరి, ప్లవ, శుభకృత్,
శోభకృత్, క్రోధి, విశ్వావసు, పరాభవ,
ప్లవంగ, కీలక, సౌమ్య, సాధారణ, విరోధి
కృత్, పరీధావి, ప్రమాదీచ, ఆనంద, రా
క్షస, నళ, పింగళ, కాళయుక్తి, సిద్ధార్థి,

రౌద్రి, దుర్మతి, దుందుభి, రుధిరోద్గారి, రక్తాక్షి, క్రోధన, అక్షయ.

64.

కాశీఘట్టం-అశీసంగమ, స్వప్నేశ్వర, సిద్ధేశ్వర, లంబోదర, కుక్కుటేశ్వర, అమరేశ్వర, లోలార్క, హనుమంత, శనిశ్వర, చింతాగణపతి, కేదారేశ్వర, ధర్మేశ్వర, వృషభేశ్వర, రుక్మాంగధేశ్వర, చిత్రాంగధేశ్వర, క్షేమేశ్వర, సరోవర, నారద, సురాభాండేశ్వర, పాండవ, వైద్యనాథ, చతుషష్టి, లక్ష్మి, దశాశ్వమేధ, శూలవేంకటేశ్వర, వ్యాఘ్రేశ్వర, జరాసంధ, చంద్రాదిత్య, త్రిపురాంతక, అన్నపూర్ణ, డుంఢిరాజ, విశ్వేశ్వర, విశాలాక్షి, జ్ఞానేశ్వర, లలితా, ద్వారకా, ఆదివిశ్వేశ్వర, స్వర్ణద్వార, వరుణ, మోహద్వార, హరిశ్చంద్ర, మహాస్మశాన, మణికర్ణిక, సిద్ధేశ్వర, చంద్రేశ్వర, అమరేశ్వర, రామేశ్వర, ఆత్రివిశ్వేశ్వర, గభస్తేశ్వర, ఆత్మేశ్వర, దుర్గ,ఘటకాశశిఖర, కాలభైరవ, దండమాధవ, బిం

దుమాధవ, బ్రహ్మేశ్వర, ప్రహ్లాద, కామే
శ్వర, రత్నేశ్వర, కృత్తివాస, వృద్ధకాశే
శ్వర, భోగేశ్వర, త్రిలోచన, పంచగంగ.
కళలు-ఇతిహాసాగమాద్యశ్చ కావ్యాలంకార
నాటకం। గాయకత్వం కవిత్వంచ కామశా
స్త్రం దురోదరం। దేశభాషాలిపిజ్ఞానం లిపి
కర్మచ వాచకం। సర్వాణి చాపదానానిస
ర్వశాస్త్రంతు శాకునం। సాముద్రికంరత్న
శాస్త్రంరథాశ్వగతికౌశలం। మల్లశాస్త్రం
సూదకర్మ భూరుహాణాం చదోహదం।
గంధవాదోధాతువాదః ఖన్యావాదోరస
స్యచ। జలవాదోగ్నిసంస్తంభః ఖడ్గస్తం
భోజలస్యచ। వాచస్తంభోవయస్తంభోవ
శ్యాకర్షణమేవచ। విద్వేషణోచ్చాటనే
చమారణం కాలవంచనం। పయసిప్లవ
చాతుర్యం పాదుకాసిద్ధిరేవచ। మృత్సిద్ధిర్ఘు
టికాసిద్ధిరైంద్రజాలికమేవచ। అంజనం
నరదృష్టిస్తంభనం స్వవంచనం। మణి
మంత్రౌషధానాంచసిద్ధయశ్చోధకర్మచ।
వృత్తలోహాశ్మమృద్దారు వేణుచర్మాంజనక్రి

యాః। అదృశ్యకరణీ దూరకకరణీ మృగయారతిః। వాణిజ్యంపాశుపల్యంచ కృషిరాహవకర్తచ। లావకుక్కుట మేషాదియుయుద్ధకారణకౌశలం। చతుష్షష్టి కలాశ్శైచతాః కలావిద్భిః ప్రకీర్తితాః॥

యోగినులు-దేవి, సుందరి, సర్వేశి, ప్రకాశిని, ప్రేతభూషణి, ప్రసాదిని, పరమేశ్వరి, క్రోధిని, కంకాళి, కాళిరాత్రి, దివ్యయోగిని, కలహప్రియ, కపాలి, విశాలాక్షి, ఉగ్రగధనుర్ధరి, త్రిపుండ్రధారిణి, ఘూతిశంక,లంబోష్టి, యక్షిణి, కర్ణభోదిని, ధూర్జటి, కాకదృష్టి, వీరకౌమారి, వారాహి, ఊర్ధ్వకేశి, రౌద్రి, భయంకరి, నిశాచరి, అధోముఖి, దూతి, ఈశ, ధూమ్రాక్షి, కామరూప, విరూపాక్షి, విషలంఘిని, తాటకి, రుద్రవేతాళి, భైరవి, నరభోజని, డాకిని, ఇష్టకారిణి,నిత్యక్లిన్న ధ్వంసిని, కాళి, వీరభద్రి, వ్యాఘ్రి, తుష్టి, రాక్షసి, భేరుండి, గణేశి, చండి, సర్వజ్ఞ, ఆకాశచారిణి, శుష్టాంగి, కింకిణి, విశ్వరూపి, ఉగ్రి, త్రిపురాంతకి,

రక్తాక్షి, భీషణి, ఘోరి, హుంకారి, అదృశ్యరూపిణి, లక్ష్మి.

సిద్ధులు—8 పార్థివసిద్ధి. 8 ఆపత్యసిద్ధి,8 తైజససిద్ధి, 8 వాయుసిద్ధి, 8 అంబరసిద్ధి, 8 మానససిద్ధి, 8 అహంకారసిద్ధి, 8 బుద్ధిసిద్ధి.

70.

అలంకారం—ఉపమానన్వయోపమేయోపమాస్మరణరూపకపరిణామసందేహభ్రాంతిమదపహ్నవ వ్యుల్లేఖోత్ప్రేక్షాతిశయోక్తి, సహోక్తి, వినోక్తి, సమాసోక్తి, వక్రోక్తి, స్వభావోక్తి,వ్యాజోక్తి మీలన సామాన్య తద్గుణో తద్గుణ, విరోధాభాస విశేషాధికవిభావనా విశేషోక్త్యసంగతి విచిత్రాన్యోన్యవిషమసమతుల్యయోగితాదీపక ప్రతివస్తూపమాదృష్టాంతనిదర్శనా వ్యతిరేక శ్లేషపరికరాక్షేపవ్యాజస్తుత్య ప్రస్తుత ప్రశంసాపర్యాయోక్తి ప్రతీపానుమాన కావ్యలింగార్థాంతరన్యాస యథా సంఖ్యార్థాపత్తి పరిసంఖ్యోత్తర వికల్పసముచ్చయ సమాధిభావిక ప్రత్యనక వ్యాఘా

త పర్యాయ సూక్ష్మోదాత్త పరిప్లుత్తి కారణ మాత్రై కాపలి మాలాదీపక సార రస వత్సేప్రియ ఊర్జస్విసమాహితం.

81.

అర్ఘ్యం(పద)-మహాదేవ, సద్భావేశ్వర, మహాతేజ, యోగాధిపతి, ముంచముంచ, ప్రథమప్రథమ, సర్వసర్వ,భవభవ,భవోద్భవ, సర్వభూతసుఖప్రద, సర్వసాన్నిధ్యకర, బ్రహ్మవిష్ణురుద్రపర, అనార్చితానార్చిత,అస్తుతాస్తుత, పూర్వస్థిత, సాక్షిసాక్షి,తురుతురు, పతంగపతంగ, పింగపింగ, జ్ఞానజ్ఞాన, శబ్దశబ్ద, సూక్ష్మసూక్ష్మ, శివసర్వసర్వ, ఓం నమశ్శివ, ఓంనమోనమ, నమశ్శివ, ఓంనమ, రూపిఅరూపి, ప్రథమప్రథమ, తేజస్తేజ, జ్యోతిర్జ్యోతి, అరూప, అనగ్ని,అధూమ, అభస్మ, అనాది, నానానా, ధూధూధూ, ఓంభూః, ఓంభువః, ఓంసువః, అనిధనిధన నిధనోద్భవ, శివసర్వ, పరాపరాత్మ, భువనేశ్వర, ధ్యానహార, ఓంనమశ్శివ, సర్వప్రభు, శివ,ఈశానమూర్ధ్నే, తత్పురుషవక్త్ర,

అఘోరహృదయ, వామదేవగుహ్య, సద్యో
జాతపాద, ఓంనమః, గుహ్యాతిగుహ్య, గో
ప్త, అనిధన, సర్వయోగాధికృత, సర్వవిద్యా
ధిప, జ్యోతిరూప, పరమేశ్వర, పరమేశ్వర,
అచేతనాచేతన, వ్యోమిన్ వ్యోమ్ని,
వ్యాపిన్ వ్యాపిని, వ్యోమవ్యాపిని, వ్యో
మరూప సర్వవ్యాపిని, శివానంత అనాథ,
అనాశ్రిత, ధ్రువ, శాశ్వత, యోగపీఠ, సం
స్థిత, నిత్యయోగి, ధ్యానహార ఆద్యోంకారం.

96.

షణ్ణవతి. తత్వం-2 తనువు, 3 గుణం, 3 దోషం,
3 ఈషణం, 3 మండలం, 3 మలం, 4 అం
తఃకరణం, 5 జ్ఞానేంద్రియం, 5 కర్మేంద్రి
యం, 5 విషయం, 5 కోశం, 5 భూతం,
5 అవస్థ, 6 చక్రం, 7 ధాతువు, 8 రాగం,
10 నాడి, 14 దిగ్వాయుసూర్యాద్యధిదైవం.

శ్రాద్ధం - 12 సంక్రమణం, 24 వ్యతీపాత, 24
వైధృతి, 12 తిస్రోష్టకం, 12 దర్శ, 12
పౌర్ణిమ.

104.

ఆసనం-సిద్ధ, పద్మ, సింహ, వీర, స్వస్తిక, స్థిర, అర్థపద్మ, గోరక్ష, భద్ర,స్థితనివేక, వామశాఖ, వామపాద,అపానగమన, ఉత్కట, అపాన, బద్ధయోని, మండూక, క్షేమ, సమాన,దక్షిణపాదపవనముక్త, ధీర,పవనముక్త, వామపాదపవనముక్త, వామదక్షిణశ్వాస, మత్స్యేంద్ర, కుక్కుట, కూర్మ, గర్భ, భేక, భైరవ, ద్విపాదశిర, ద్విపాదశిర, టిట్టిభ, దక్షిణచతుర్థాంశపాద, వామసిద్ధ, దక్షిణతర్క, పూర్వతర్క, సింహ, వామత్రికోణ, పూర్ణపాదత్రికోణ, వామభుజ,దక్షిణపాదత్రికోణ, యోగనిద్ర, వామహస్తభయం, అంగుష్ఠ, వామఅంగుష్ఠ, వామఅర్థపాద, వామహస్తభుజ, హస్తభుజ, కామదహన, గంధిభేదన,వామనక్ర, వామజాను, వామహస్తచతుష్కోణ మత్స్య, భుజంగ, ప్రౌఢ, ఉత్తానకూర్మ, పర్వత, కోకిల, ప్రాణ, కార్తిక, ఆనందమందిరలోల, ఊర్ధ్వసంయుక్తపాద, ఖంజన,

వాతాయన, దక్షిణపాదశిర, ఉత్కట,ద్వి పాదపార్శ్వ, పవన, ఊర్ధ్వపద్మ, అర్ధపాద, వామదక్షిణపాద,శవ, కపాల, చక్ర, ఊర్ధ్వధనుష, అర్ధకూర్మ, ప్రార్థన, ఏకపాద వృక్ష, శలభ, హంస, హస్తవృక్ష, పశ్చిమతానవ, ధనుష, విశ్వాప, త్రిస్తంభ, కంఠపీడన, దృఢ, మయూర, పూర్ణపాద, దక్షిణ, అధ్య, అర్ధవృక్ష, తాండ, ఉత్థితవివేక, గరుడ, జ్యేష్ఠిక, ముక్తహస్తవృక్ష, ఉపధాన, ఉష్ట్రా, సర్వాంగ, అర్ధశవ.

108.

ఉపనిషత్ - ఈశ కేన కఠప్రశ్న ముండమాం డూక్యతిత్తిరిః। ఐతరేయంచఛాందోగ్యం బృహదారణ్యకంతథా। బ్రహ్మకైవల్యజాబాలా శ్వేతాశ్వోహంసఆరుణిః। గర్భోనారాయణోహంసో బిందునాద శిరశ్శిఖా। మైత్రాయణీ కౌషతకీ బృహజ్జాబాల తాపనీ। కాలాగ్నిరుద్రమైత్రేయీ సుబాలక్షురిమంత్రికా। సర్వసారం నిరాలంబం రహస్యంవ జ్రసూచికం। తేజోనాదధ్యానవిద్యాయో

గతత్వాత్మబోధకం । పరివ్రాట్త్రిశిఖీసీతా
చూడానిర్వాణమండలం । దక్షిణాశరభం
స్కందం మహానారాయణాహ్వయం। రహ
స్యంరామతపనం వాసుదేవంచ ముద్గలం।
శాండిల్యం పైంగలంభిక్షుం మహచ్ఛారీర
కంశిఖా। తుర్యాతీతంచ సన్యాస పరివ్రా
జాక్షమాలికా । అవ్యక్తైకాక్షరం పూర్ణ
సూర్యాక్ష్యధ్యాత్మ కుండికా । సావిత్ర్యా
త్మపాశుపతం పరబ్రహ్మావధూతకం । త్రిపు
రాతపనం దేవి త్రిపురాకఠభావనా। హృద
యంకుండలీభస్మ రుద్రాక్ష గణదర్శనం ।
తారసార మహావాక్య పంచబ్రహ్మాగ్ని
హోత్రకం । గోపాలతాపనంకృష్ణ యా
జ్ఞవల్క్యంవరాహకం। శాట్యాయనీహయ
గ్రీవం దత్తాత్రేయంచగారుడం । కాలిజా
బాలిసౌభాగ్యం రహస్యం ఋచముక్తికా॥

140.

నరకం(మంత్రి) - 5 మంత్రినరకం-రాజనరకం.

1. రౌరవ, మహారౌరవ, తమస్సు, శీతల, ఉష్ణ-
ఘోర.

2. సుదమన, సుతీక్ష్ణ, పద్మ, సంజీవన, శీతమహో శన-సఘోర.
3. విలోమ, సుభీమ, కటుకటు, తీవ్రవేగ, కరాళ-అతిఘోర. [అఘోర.
4. వికరాళ, ప్రకంప, పద్మ, సువక్త్ర, కాల-
5. ప్రథన, సూచీముఖ, అసునియమ, సంపీడన, బాధ-ఆఘోర. [గారక-తరళతార.
6. కుంభీపాక, సుపాక, ప్రముఖ, దారుణ, అం
7. దహన, అస్రప్రహద, తీక్ష్ణాయస్తంభ, శకుని పూయప్రహద, మహావర్తక-భయానక.
8. క్రతు, పూతిమాంస, తప్తజతులేప, ద్రవత్రపు, పుచ్ఛాస-కాలరాత్రి.
9. నిరుచ్ఛ్వాస, సుదీర్ఘ కూటశాల్మలి, అష్టరి, సుమన-భయోత్కటం. [చండ.
10. నాద, ప్రవాహ, సుప్రవాహ, గాఢ, మేష-
11. సకల, శల్య, సింహ, గజానన, వ్యాఘ్రముం-మహాచండ.
12. శానక, సూకర, అజ, మహిష, ఆలిక-చండ.
13. ఉగ్ర, నైకాస్య, గ్రాహ, కుంభి, నక్ర కోలాహాల-ప్రచండ.

14. సర్ప,కూర్మ,వాయస,గృధ్రఉలూక-పద్మ.
15. జళూక, మహావ్యాఘ్ర,మర్కట,కర్కట, గండక-మహాపద్మ. [మ-భీమ.
16. పూతివక్త్ర,రక్తపూతి, మృత్తిక, కణ, ధూ
17. తుషాగ్ని, క్రిమిసంఘ, అమేధ్యప్రతిష్ఠ, మూత్రకూప,దుర్గంధవాస-భీమభీషణ.
18. మలభక్షణ, ఆత్మభక్షణ, రుధిరాంబుభక్షణ, సర్వభక్షణ, సుదారుణ-కరాళ.
19. అంబరీషక, కటితప్త, లోహశయన, వైతరణీనది,కష్ట - వజ్ర.
20. సంకట, వినంకట, సువిశాల, కటు, వికటు-వికరాళ.
21. అసితాళవన, అసియంత్రకవచ, అసిభంగప్రపీడన, తిలయంత్రప్రేషణ, ఇక్షుయంత్రసంమర్దన-త్రికోణతపాద.
22. మహాచూర్ణ, మూలసంచూర్ణ, కటపక్షుమర్దన,తప్తశైల,తప్తతైల-పంచకోణ.
23. పర్వతయుగళఘట్టన, పర్వతక్షురధార,దుర్గాత్రగర్త, విష్టాగర్త, చిత్రహింస-సుదీర్ఘయాతన.

24. క్షారకూప, అంధతమఃకూప, అమూలని శాతన, ముసలోలూఖలమర్దన, శిలాసం కట-విషవర్తుళ.

25. లాంగూలకర్తన, తాళపత్రపాటన, అసిగ హనవిసకలన, మశకమందిరకుట్టన, మో హసభ్రంశ-సప్తభామభయ.

26. అస్తిఅభంగబాధ, తప్తసూచీశూల, గుద శంకుతాప, బహుదుఃఖ, మహాదుఃఖ-అష్ట భామశోక.

27. శాల్మలాగ్నిజ్వలన, సకలాంగభంగ, హ ళాహాళి, విరూపవ్యసన, సరూపతాడన- దుర్దీప్త.

28. యామానుగనియమన, ఏకపాదకర్షణ,వి పాదకరణ, తీవ్రహింస, చిరుతహింస-యమనూయ.

224.

అధ్వం (భువన)- భద్రకాళి వీరభద్ర త్రిలో చన నభలిప్పు విహాహ సంవాహ త్రిదశే శ్వర త్ర్యక్ష గణాధ్యక్ష విభు శంభు దం ష్ట్రి వజ్ర ఫణీంద్ర ఉదుంబర గ్రసన మా

రుతాశన క్రోధన అనంత వృషధర వృష
బలి ప్రియభూత పాల జ్యేష్ఠ శర్వ సురేశ్వర
వేదపారగ జ్ఞానభూ సర్వజ్ఞ ఈశాన విద్యా
ధిప ప్రకామద ప్రసాద శ్రీధర రత్న లక్ష్మీ
ధర జటాధర సౌమ్యధర ధన్యరూప నిధీశ
మేఘవాహన కపర్ది పంచశిఖ పంచాంతిక
క్షయాంతక తీక్ష్ణ సూక్ష్మ వాయు వేగ ల
ఘు శీఘ్ర సునాద మేఘనాద జలాంతిక దీ
ర్ఘ బాహు జయభద్ర శ్వేత మహాబల పా
శహస్త అతిబల బలదంష్ట్ర లోహిత ధూ
మ్రవిరూపాక్ష ఊర్ధ్వకేశ భయాంతక క్రూ
రదంష్ట్ర దంష్ట్రిమారణ నిర్మృతి అధర్మపతి
వియోక్త సంయోక్త కర్తృ విధాత ధాత
హర మృత్యు ధర్మ అక్షయాంతక భస్మాం
తక వజ్రబాహు దహన జ్వలనహర ఘూగి
క పింగళ హుతాశన అగ్నిరుద్ర త్రిపశాధి
ప పినాకిశాస్త అవ్యయవిభూతి విధ్వంస వ
జ్రదేహ బుధ అజ కపాలీశ రుద్ర బ్రహ్మ వి
ష్ణు హాటకేశ్వర కూశ్మాండ కాలాగ్ని ఉగ్ర
శ్రీకర్ణ ఔమకుమార వైష్ణవ బ్రాహ్మ

భైరవ కృత అకృతస్థలేశ్వర సుబ్రాహ్మ్య
ప్రాజేశ క్సామ్య ఇంద్ర గాంధర్వ యక్ష
రాక్షస పైశాచ సుస్థలేశ్వర శంఖ కర్ణ కా
లాంజన మాండలేశ్వర మహాండ ద్వాండ
సకలాండ స్థాణు స్వర్ణాక్ష భద్రకర్ణ గోక
ర్ణ మహాలయ అవిముక్త రుద్రకోటి వస్త్రా
పద భీమేశ్వర మహేంద్ర అట్టహాస విమ
లేశ్వర నఖల నాఖల కురుక్షేత్ర గయాక్ష
మహాభైరవ కేదార శ్రీశైల మహాకాళ మ
ధ్యమేశ్వర ఆమ్రాది కేశ్వర జలేశ్వర హరి
శ్చంద్ర అకులేశ్వర డుండిముండిభారభూతి
ఔషధి పుష్కర నైమిశ అమరేశ్వర అం
గుష్ఠమాత్రాన్క ఈశాన ఏకేక్షణ ఏకపిం
గళ ఉద్భవ అభవ వామదేవ మహాద్యుతి
శిఖేశ ఏకవీర క్రోధ చండ శూర పంచాంత
క సంవర్త జ్యోతిష మహాక్రోధ మహాచం
డ ఏకశివ అనంత అజ ఉమాపతి ప్రచండ
ఏకపాద ఈశానభవ ఉగ్రభీమ అనంత
సూక్ష్మ శివోత్తమ ఏకనేత్ర ఏకరుద్ర త్రి
మూర్తి శ్రీకంఠ శిఖండి వామజ్యేష్ఠ శాద్రి

కాళకల వికర్ణ బలవికర్ణ బలప్రమథన స
ర్వభూతదమన మనోన్మని అనాశ్రిత అనా
థున అనంతవ్యోమ రూపవ్యాపిని ఊర్ధ్వ
గామిని రోచిక మోచిక దీపిక ఇందిర శాం
త్యతీత శాంతివిద్యాప్రతిష్ఠ నివృత్తి.

శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు.

INDEX.

శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు.

